

Naročnina listu: --
 Celo leto . . . K 10—
 Pol leta . . . 5—
 Četril leta . . . 250
 Mesečno . . . 1—
Članaj Avstrije: ---
 Celo leto . . . 15—
Posamezne številke
 -- 10 vinarjev. --

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računajo po 12 vin,
 od 6 redne petivrstice; pri
 večkratnih oznanilih velja
 -- popust. --
 „Straža“ izhaja v pon-
 deljek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
 Koroška ulica, 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure popoldne.

Varšava zavzeta, Iwangorod v naših rokah

Bavarci vkorakali v Varšavo, Avstrijci pa v Iwangorod. — Rusi se umikajo proti izhodu. — Na izhodni strani Buga naši zasedli Ustilug, Nemci pa Wladimir-Wolynski. — Italijanski napadi na tirolski fronti odbiti. — Na Goriškem večinoma artilerijski boji.

Za resnico.

Avstrijski korespondenčni biro je poročal, da je papež začasno podredil dekanijo Ala in župnijo Brentonico (tridentinska škofija) škofu-kardinalu Bacilieri-u v Veroni.

Ta novica je zelo nesrečno stilizirana,

Dunajska „Reichspost“ prinaša na podlagi informacij, ki jih je dobila pri dunajski nunciaturi, tole edino resnično odgovorjajoče poročilo:

Ker v okrajih laških Tirol, ki so zasedene od italijanskih čet, ni mogoče obvevanje s pristojnim cerkvenim predstojnikom, knezoškofom tridentinskim, in ker so dušni pastirji ali zbežali ali so ujeti (od Italijanov), za to je želel papež Benedikt XV. o se bno poskrbeti za dušne potrebe avstrijskih državljanov v teh okrajih. Kajti ako bi se jih pustilo brez dušnega pastirstva, bilo bi brezcutno. Papež je določil kot svojega delegata kardinala Bacilieri-a, škofa veronskega, da se začasno briga za dušne pastirstvo onih okrajev, v katerih je obvevanje s pristojnim pravomočnim škofom nemogoče.

V poročilu korespondenčnega biroja se skrivno govori o dekanatu Ala in župniji Brentonico, kakor da bi papež glede taistih imenoma izdal začasne odredbe. Ne gre se za nobeno, tudi ne provizorično odcepitev od Tridenta, in tudi ne za včlanjenje v veronsko škofijo. V trenutku, ko bodo morale italijanske čete zapustiti sedaj zasedeno zemljo, preide zopet vsa cerkvena jurisdikcija avtomatično v roke tridentinskega škofa.

To je vest, ki izhaja iz dunajske nunciature in kateri se lahko brezpogojno verjame, ker v nunciaturi vedo iz prvega vira, kaj se godi v cerkveni hierarhiji.

„Marburger Zeitung“ je v sredo na podlagi korespondenčnega poročila o tej zadevi napisala članek „Etwas vorläufig“, v katerem gre seveda še dalje, kakor korespondenčni biro. Tako trdi:

1. . . . er (papež) unterstellte die „erlösten Gebiete Tirols“ dem Bischöfe von Verona. Stilizacija je taka, da neuk človek misli, da imenuje papež zasedene okraje že „die erlösten Gebiete Tirols“;

LISTEK.

Kako sem potoval na goriško fronto.

Glavni poverjenik „Vzajemne zavarovalnice“, g. Franc Pograjc v Celju, se je prejšnji teden po opravkih mudil na Goriškem, kjer divja sedaj krvava bitka. O svojem potovanju in utisih tega potovanja piše te dni našemu uredniku:

Ko sem v torek dne 27. julija v Mariboru omenil, da napravim iz Področice še mal izprehod na laško bojišče, sta se z g. sourednikom pomenljivo muzala, češ: Prijatelj, to pa ne bo šlo! No, pa je le šlo in to še precej gladko. Potrebne listine, kakor veš, sem že imel. Drugo jutro ob dveh iz postelje poslovnim se po francosko, pa hajd na vlak in proti Koroški.

Se ob jutranji zori jo pripihamo v Celovec, kjer sem kmalu postal še za eno skušnjo modrejši. Da počasna hoja in postajanje ob železnici in železniških mostovih ni priporočljivo, sem že doma v Celju zvedel, kjer bi me bili pred nekaj tedni skoro „hop“-vzeli, da pa tudi naglica ni dobra, sem se pa še le v Celovecu prepričal. Pri blagajni dobim vozni listek proti jugu, se pri straži pravilno izkažem in čakam v restavraciji na vlak. Čez nekaj časa se pa spomnim,

2. podlika papežu, da je zamenoma podredil tridentinske župe škofu v Veroni, ker je tam glavni staz Cadornov.

3. razlaga to dejanje, da „hinter Cadorna schreitet die kirchliche Sanktion einher!“ To je razlaga, ki tudi v poročilu korespondenčnega biroja ni zadržana.

4. Trdi „Marburgerčim“ članek kar naravnost: „dass der Papst bereits tirolische Landesteile zu Italien schlug.“

nima prvič nič pridruževati Italiji, ker stoji izven italijanske države, drugič pa je, kakor dokazuje izjava dunajske nunciature, faktično tudi veronski škofiji ni pridružil, ampak mu le naročil, da se briga za dušne potrebe začasno zasedenih okrajev. Breslavski škof skrbi tudi za dušne potrebe avstrijskih državljanov, še več, del avstrijskega prebivalstva je celo inkorporiran breslavski škofiji, vsled tega še vendar dosedaj noben protestantski list ni trdil, da papež dovoljuje, da so Avstrijci izdani tujemu nemškemu škofu.

V znamenju zlatega klasa.

Cesarski namestnik nam je poslal sledeči oklic:

Kakor je znano iz dnevnikov, sem pred nekaj časom sprožil misel, naj bi se stavilo dejstvo sprave žetve kot zmaga poljedelstva nad od strani naših sovražnikov nameravanim izstračanjem s prireditvijo: „V znamenju zlatega klasa“ po celem Avstrijskem, oziroma tudi Ogrskem in Nemškem. Ta misel je vzbudila povsod najživahnejše zanimanje. C. kr. polje-

da nimam znanj, stopim nazaj v trafiko, še tam malo postojim, a vlak že prične žvižgati. Smuknem mimo straže, ki je bila slučajno s hrbotom proti meni obrnjena, tedem proti vlaku, straža pa, ne bodi lena, za menoj. Da ni posebno prijetno, če človek vidi teči orožnika za seboj, si moreš sam misliti, toda stvar je bila takoj v redu, ko se obrnem in mislo spozna, da sem se že prej legitimiral. Ko vstopim v voz in pogledam skozi okno, sem se zelo začudil, da imajo vsi ljudje glave v zrak obrnjene. Pogledam še jaz proti nebu ter vidim letalo, ki kot velikanska roparska ptica veličastno kroži nad mestom in kolodvorom. Ko plove ravno navpično nad nami, se nehote povprašam, če je vst v redu. Letalo je bilo seveda naše, a kaj se ve, če bi pa le bilo italijansko in bi nam poslalo kakšnih bombonov doli, ki nam lahko kar v usta popadajo, ker smo vsi zijali v zrak. Toda bombonov hvala Bogu ni bilo in se torej kmalu srečno znajdemo v prelepi Dožni dolini.

V Področici presedem na drugi vlak, a izstopim že na prvi postaji proti Beljaku, to je v Ledenicah. Kmalu čujem zamolki in zategli bu-u-u-m. Ogle dam se, kje bi pri jasnem vremenu grmelo, toda to je bil le grom topa, ki je menda s Krnskega pogorja poslal polentarijem neljub, a gotovo precej izdaten pozdrav. Tacih pozdravov so poslali še več, a zatem je pa zopet utihnilo. S posestnikom, kateremu je pogorelo zelo lepo gospodarsko poslopje, sva se za odškodnino kmalu zedinila, ob 2. uro smo že pihali pod

delska družba na Dunaju namerava sedaj pod pokroviteljstvom gospoda poljedelskega ministra izvršiti načrt, čigar trgovsko in denarno izvršitev je prevzel vojnopomožni urad ministrstva notranjih zadev vsled dogovorno z gospodom ministrskim predsednikom danega navodila gospoda ministra za notranje zadeve. Pe namerah c. kr. poljedelske družbe na Dunaju, ki hoče tozaadevno stopiti v zvezo z vsemi deželnokulturnimi sveti in drugimi poljedelskimi organizacijami v Avstriji, naj bi se vršila v večjih mestih zborovanja, v katerih bi se naj osvitljeval pomen slavnosti s političnega in gospodarskega stališča od zastopnikov poljedelstva in kupujočih slojev ter morebiti tudi pomen in potrebnost vojnega skrbitva. Ne glede na agitatorično moč teh zborovanj za vojno-oskrbne namene, tvorijo te prireditve mogočno demonstracijo, ki bo učinila v nevtralnem inozemstvu in po njegovem časopisju tudi v sovražnem inozemstvu silen utis. Tem zborovanjem bo sledila, kakor ob znanih že evetličnih dnevih ali povodom „žetvene slavnosti“, ki bi se mogoče priredila, poulična prodaja znaka pšenicega klasa, čigar krovni list bo imel kovan napis: „Jede Ahr ein Sieger mehr 1915.“ Ker še poljedelci dosedaj nimajo svojega znamenja, bo lahko ostalo to kot tako. Ta izrek naj bi odgovarjal različnim jezikovnim potrebam v posameznih deželah in se bo torej dobivalo besedilo v različnih jezikih; za slovenski jezik je določeno tako-le: „Zlati klas, rešinas!“

Rok, katerega se bo vršila prireditev, je nameravan med 5. in 19. septembrom, to že zlasti radi tega, ker ni mogoče, prej nabaviti potrebnega števila znamenj, 5., 8. in 12. september bi bili morda kot nedelji in praznik; za to najbolj pripravn. Po tem prvem žetvenem slavnostnem dnevu bi bila seveda še vedno mogoča nadaljna prodaja preostalih znakov po trafikah in trgovinah.

Prodajna cena za znak bo bržkone določena s 30 vin. za 1 komad. Naročila poljedelskih družb, društev, vojnopomožnih mest in odborov, ki bi se sestali za prireditve te slavnosti, je nasloviti izključno na: Poizvedovalno mesto „V znamenju zmage zlatega klasa“, Profesor Clemens Frömel, Gradec, Grač, polnadstr.

To mesto razpošilja znake načeloma v skatljah z najmanj 100 komadi po ceni 24 v za 1 komad. Diferenca na prodajno ceno je odmenjena za krajevne vojnopomožne namene v posameznih deželah.

zemljo iz Področice, zadnje postaje na Koroškem, na Jesenicah.

V Podbrdu je bila tekom nekaj ur že četrta kronovina, v katero sem prišel (Štajerska, Koroška, Kranjska in Goriška), in ker se obenem tu prične pravo vojno ozemlje, ni čuda, da smo morali vsi potniki, če izvzamem vojaštvo, precej mali po številu, izvleči svoje papirje. Moj prehodni list je bil dober, čeravno je g. vojni orožnik bil mnenja, da bi bil lahko še boljši, kar mi je pa končno bilo vseeno, samo da sem smel naprej. Od tu naprej so se začela že določnejše kazati znamenja vojske: Pešci, konjiki, tren in delavske kolone, vse se je gibalo sem in tja; v Podmelcu je bila videti tudi zdravniška operacijska miza, pri kateri so se ravno pripravljali na operacijo. Prihodnji, obenem zadnji postaji: Sv. Lucija — Tolmin, do katere vozi sedaj vlak, je pa bilo namenjenih že nekaj laških granat, katerih pa ni nobena napravila nikake škode, temveč so vse plašile le zajce po grmih ali butale v skale več ali manj daleč od postaje, na kateri se vrši promet kar neovirano naprej. Pač pa je zelo trpela nekaj minut oddaljena vas Sv. Lucija. Tukaj prej tako živahno življenje, je sedaj vse kakor izumrlo. Le tupatam skoči kaka mačka čez plot in pokuka kaka ženica iz kleti, drugače pa moti mir le vojaški promet na cesti. Tu so skoraj že vse hiše več ali manj poškodovane, ne toliko zidovje, kakor strehe in stropi. Največ granat namreč pade na streho, kjer se vžgejo in v podstrešju eksplodira-

Od prodajne cene vojnopomožnega urada po 24 v je odmenjenih na Štajerskem 12 v (2 v doklade za Štajersko, odkoder izvira misel) za ustvaritev fonda, ki naj služi polovično za pospeševanje položaja štaj. kmetijstva, polovično pa Ruščem križu Štajerskem. Vojnopomožni urad bo imel število v posameznih upravnih okoliših razprodanih znakov natančno v razvidnosti in bo po izvršeni akciji izročil svoto, ki se bo podala iz delnih zneskov po 12 v za vsak znak, dež. šefu, da ga kakor odmenjeno, uporabi v lastnem upravnem okolišu. Pri prodajni ceni po 30 v je potemtakem odmenjenih skupno 18 v za lokalne, oziroma deželne vojnopomožne namene na Štajerskem, medtem ko obdrži od ostalega zneska preostalo svoto — vojnopomožni urad, ki prevzame cel riziko načrta, ne le da naroči prodajno blago, temveč tudi, da trpi stroške za potrebne tiskovine, kot dobiček v prid trem oficijelnim vojnim pomožnim namenom (Ruščem križ, vojnooskrbovalni urad, vojnopomožni urad).

Nujno povabljam vse vpoštevne urade in korporacije, da to podjetje, ki ga ni treba še posebej hvaliti in čigar polovica pride v prid našemu kmetijstvu, polovica pa Ruščemu križu, po svojih močeh podpirajo, da s to prireditvijo na mogočen način predočimo z ozirom na nam namenjeno izstradanje našim sovražnikom tudi našo gospodarsko zmago.

Ljubi svoje in spoštuj tuje.

V „Berliner Tagblattu“ je napisala Charlotta grofinja Rittberg na naslov učiteljic in starišev svarilo, naj ne vsajajo narodnega sovraštva v mlade duše otrok. Grofinja Rittberg piše:

„Ne propovedujte sovraštva v rodbinah in šolah! Zamolčujte mladini neizogibne ekscese razpaljene brutalnosti. Kako naj otrok v svojem mladem življenju prav ocenjuje najstrašnejše izrastke prerazdraženih strasti? Pustite, naj zgodovina govori odrastlim, nikar pa naj ne govori senzacija nedorastlim! Pazite v svojih pogovorih, izbirajte čtivo mladine, nadzorujte njihove igre! Učite otroke, naj bodo ponosni na svoje pleme, ali govorite jim, da plemenitost obvezuje, in da tudi najčistejša voda gnije in postaja blatna, ako miruje. Ne pozabite navajati otroke na to, da bodo tudi v nasprotniku spoštovali — človeka!“

Možnost miru s Srbijo

Grof Julij Andrássy je napisal v nedeljski „N. Freie Presse“ članek o odnošajih naše monarhije napram Balkanu. Grof Andrássy pravi, „da bo treba revidirati našo balkansko politiko. Albanci so se izkazali kot jako nezanesljiv element, kateremu manjka tudi narodne zavednosti. Prvi naš interes je, da ne pripade Albanija Italiji, drugi pa, da se ne združi s kako nam neprijateljsko balkansko državo in tretji, da obdrže Albanci svoje narodne naselbine, da se ne pretopijo v Slovane. Najbolje bi bilo, da pride Albanija pod Grško, ki bi se za to ceno priključila centralnim državam. S stališča naših interesov pa ne smemo popolnoma izključiti možnosti, da dobi Albanija Srbija in sicer v zameno za macedonsko ozemlje, katero bi morala odstopiti Bolgariji in pod pogojem, da respektira albansko narodnost. Ako bi Srbija izpremenila smer svoje politike ter s svojim držanjem dozajala, da se hoče odreči velikosrbskim aspiracijam in iskati politično zaslombo pri nas, namesto v Petrogradu, potem bi govorilo za zgoraj omenjeno rešitev mnogo argumentov.

Ako bi te kombinacije ne bile mogoče, potem pa moramo misliti na to, da vzamemo severno Albanijo pod lastno okrilje, v srednji Albaniji pa ustanovimo muslimansko kneževino.“

Bodoči razvoj dogodka.

Nedeljska „Neue Freie Presse“ je priobčila velepomenben, skoroda senzacionalen članek. Najprej konstatira, da centralni vlasti imaste uspehe, ententa pa neuspeh. Potem nadaljuje:

„Seveda je od uspeha do srečnega zvršetka — to treba odkrito reči — še temna in morda dolga pot. Ako čitamo v učnih knjigah o vojevanju, nahajamo povsod neizpremenljivo tezo, da vsaka vojna, ako naj v resnici izpolni svoj namen, mora imeti za posledico — uničenje nasprotnika. To načelo velja za vodje in vojske centralnih zaveznikov tudi danes še vedno. Ali drugače stoji vprašanje: v koliko, proti komu, na katerem bojišču — in ali bo sploh možno doseči ta cilj? Ze pruska vojna v zimi leta 1870—1871 nam daja navodila v tem pogledu. Uničevalne bitke najčistejega štila, kakor Metz in Sedan, niso dosegle zrušiti naroda take življenjske moči, kakoršen je francoski. Nasprotno: odprna moč Francije se je razvila do iznenadne višine.

Danes je stvar še težja. Vse vojujoče stranke stavljajo na bojišče celoto moralnih in materijalnih sil. Ne more se misliti, da bi se mogla le ena vojujočih velevlasti v kratkem času vojaški popolnoma premagati. Pa tudi strategično uničenje katere vojujočih strank si je težko misliti pri velikanskih masah v tej vojni. Bilo je sicer res skrajno uničevalnih bitk v smislu genijalnega generalnega feldmaršala Schlieffena: Tannenberg, mazurska bitka. Ali pri tem se je le posrečilo poraziti dele sovražne vojske. Sovražniku so bile prizadejane izgube, ki jih je mogel težko preboleti, ali, ki jih je vendar prebolel. Ali, da bi bili milijonski vojski priredili Sedan ali bodi tudi Lipsko — to je skoro popolnoma izključeno. Za to so mase prevelike, pa tudi prostori. Ako bi si gibanja obkoljenja po zavezniških vojskah v severni in južni Poljski predstavljali na manjšem prostoru (na bojišču pri Metzu ali pri Lipskem), potem bi moral priznati vsakdo, da bi bilo Rusom naravnost nemogoče izogniti se uničenju. Tako ugoden je naš položaj s strategičnega gledišča. Kljub temu pa se sovražniku ne dvomno posreči, da se z gros-om svojih vojska odtegne popolnemu uničenju.

Rusom se posreči to najprej. To moramo imeti pred očmi, ako poizkušamo hipotetično razsmatrati možnosti nadaljnega poteka vojne. Rusija je država, ki se vojaški sploh ne da izkoreniniti. To je moral doživeti že Napoleon. Z prožjem v roki se Rusije ne more prisiliti v mir. Kar treba doseči, je uničenje ruske napadalne sile skozi kakega pol leta. Možnosti takega poraza ni — kakor pri Franciji — odvisna od porabe človeškega materijala, ampak od vprašanja oboroženja in municije. Čas take zmage je morda, že bližje, nego mislimo. V novembru minolega leta so izgubile ruske vojske inicijativo, v maju pa so bile potisnjene v defenzivo. Naslednja faza bo dosežena tedaj, ko Rusi ne bodo vezali več sil svojih nasprotnikov, nego jih ti potrebujejo, da na drugih frontah izvedejo uničevalne udarce, ki bodo tu morda odločilnejši, nego bi mogli kedaj biti proti kolosu — Rusiji.

Kako potem odloči ruska vlada ali ruski narod, tega se ne more predvidevati. Morda da spoznanje, da Rusija nikdar ne more dobiti evropske vojne, skloni ruskega carja, da zapusti zaveznike in sklone separaten mir. No, morda pa Rusija tudi tedaj ostane pod orožjem v nađi, da bo po nekem času zopet mogla potegniti ostri meč. Ako se dogodi drugi slučaj, bo stvar obeh zaveznikov, da uspešno izrabita ta čas Rusiji vsiljene pasivnosti. Morda se vojna odloči pri Ypernu ali pri Calaisu, morda pa tudi — na vratih južnega Tirola. Gotovo je eno: da najbolj ranljivi naši nasprotniki so bili Francozi in Italijani. Napredovanje proti Calaisu bi odločilo Francoze od

Angležev, poslednje bi odtisnilo od kopnega in Francoze odrezalo od njihovih zaveznikov.

Nizozemska kraljica za mir.

List „Residenzbote“, ki izhaja v Haagu, in ima ožje zveze z nizozemskim kraljevskim dvorom, poroča: Kraljica Viljemina bo v najbližnjem času nastopila kot posredovalka za mir. S posredovanjem bo kraljica Viljemina pričela potem, ko bo v Rusiji padla pričakovana odločitev.

Duma bo zborovala do miru.

Iz Petrograda se poroča v Stockholm, da je ruski ministrski predsednik Goremykin zagotovil klubove načelnike ruske dume, da bodo duma zborovala tako dolgo, dokler se ne sklene mir.

Francozi dvomijo nad Rumunijo.

Pariški list „Libre Parole“ je izrazil željo, da bi se naj Francija znebila tistih krivih prerokov, ki vedno razglašajo po listih in javnosti, da bo Rumunija kmalu posegla v svetovno vojsko. List pravi, da se s takim pisarenjem ljudstvo samo vznemirja.

Kdor še vedno veruje, da bo Rumunija posegla v vojsko, je bedast ali pa blazen. Nič manj bedast ali blazen pa je tisti, ki si domišljuje, da bo mala dežela s 400.000 vojakov napravila to, kar velika Rusija z vsemi svojimi ogromnimi pomožnimi sredstvi ni mogla storiti. Še misliti ni, da bi se Rumunija prej udeležila sedanje vojske, nego bodo armade četverosporzuma pričele z ofenzivo.

Angleško pristanišče ob Galipolu.

Atenski list „Hestia“ poroča, da so Angleži že pred nekaj časa pričeli graditi pristanišče v Sedd-il-Bahru, na zahodnem koncu galipolskega polotoka. Pristanišče, ki bo že kmalu gotovo, je določeno za opiralnišče zavezniškega vojnega brodovja pred Dardanelami.

Novi najvišji poveljnik zavezniških čet pri Dardanelah.

Kodanj, dne 1. avgusta. Francoski general N. Briard je imenovan za najvišjega poveljnika vseh čet entente pri Dardanelah. Pri svojem večerašnjem odhodu iz Marseille je izjavil Briard, upa s skorajšnjim padcem Carigrada uvesti zmagoviti konec sedanje vojne.

Izmenjava avstrijskih in ruskih invalidnih vojnih ujetnikov.

Iz Stockholma se poroča: Avstro-ogrška vlada je zahtevala od švedske vlade, da se naj izmenjava vojnih ujetnikov med Avstrijo in Rusijo vrši pod tistimi pogoji, kot med Nemčijo in Rusijo. V Švediji bo v to svrhu vsak teden vozil še en poseben vlak, ki bo namenjen za prevažanje avstro-ogrskih vojnih ujetnikov. Izmenjava se bo pričela v treh tednih.

jo. Zračni pritisk privzdigne streho in vtisne strop, drobci granate pa vse prevrtajo, medtem ko pa spodnji prostori le malo ali nič ne trpe. Streha precej velike hiše g. nadpoštarja Kovačiča je vsa prefluknjena, da izgleda kakor rešeto, dočim spodnji prostori, kjer so velike in krasne kleti, niso prav nič trpele. Le škoda, da bo deževje to in druga poslopja, ki imajo razdrapano streho, s časom popolnoma uničilo. Sicer je pa pri Sv. Luciji še nekaj stanovalcev. Najbolj vstrajna je gotovo neka priletna ženska, kateri je granata odnesla kos hiše, kar je pa ni spravilo iz vnotežja, ker nikakor ne gre ven v varnost, četudi pričnejo treskati granate. Ona je pač tako vzljubila svoj dom, da se ne boji z njim vred, če je tako usojeno, dati tudi svoje življenje. Domači gospod župnik katerega še tudi niso pregnale granate, pa zaupa svojemu angelu varihu in kakor je videti, res ne brez uspeha, ker župnišče in cerkev še nista nič poškodovani, čeravno so že okoli in okoli švigali sovražni izstrelki. Granata pa zna biti včasih tudi precej hudomušna. Za orožnike in nekaj častnikov se je pripravljala pred nekaj dnevi obed v zelenjem okrašenem uti na vrtu. Nekaj minut pred obedom pa prileti granata, prevrta zid, ki loči vrt od ceste in eksplodira ravno v uti, ki je nenadoma izginila in tudi o mizi in klopeh ni ne duha ne sluha. Če bi bilo to ¼ ure pozneje, bi izginilo s tem vred še 6 oseb, a tako pa ni bilo nobene žrtve. V hiši gostilničarja Vuga je tudi udarila granata v streho in udrila v nadstropje, ko je v salonu zajutrkovalo ravno več častnikov. Zračni pritisk je bil tako silen, da je zdrobilo vse šipe v oknih in vrglo tudi dve častniški slugi ob tla, ki pa ni-

sta dobila nobenih poškodb. Častniki so se samo ob sebi umevno naglo umaknili na varnejše mesto, le eden, v civilu profesor, mirno obsedi in se ne umakne, dokler ni posoda izpraznjena.

V nadstropju te hiše sva z g. župnikom iz Idrije pri Bači, ki je bil tako prijazen, da me je spremljal, iztaknila še drobce neke granate, katere sem jaz z velikim trudom izvlekel iz vrat neke omare in jih za spomin hranil v žep. Gospod stražmojster Rop, katerega sva pozneje dobila v roke, nama je pokazal še nekaj poškodb na poslopih in drevesih in ovoj laškega šrapnela 15 cm, ki je tam padel na tla in telhta prazen 25 kg.

Med potomo smo si še ogledali klet krčmarja in trgovca Munihla, ki je velike vrednosti, posebno sedaj v vojnem času. Zidana je v hrib, ima trden obok in je 4 ali 5 m pod površjem, tako, da je tudi pred večjimi granažami skoro popolnoma varna. Zato pa Munihovi tudi niso zbežali proč, ampak smuknejo, ko začne kaj irčati po zraku, s svojimi gosti vred v brlog, kakor mlade lisice, ki se grejejo na solncu in se skrijejo, ko zavohajo lovca. Ko sva z mojim spremljevalcem se pomudila nekoliko še pri domačem g. župniku, je pretekla ura štiri, nakar so me začele srbeti pete in hrbet. Lahki tu baje streljajo navadno dopoldan in proti večeru, do štirih pa traja opoldanski počitek. Ker se je kazalec pomaknil že precej čez štiri, sem predlagal, da jo s spremljevalcem g. župnikom urno pobriševa proti Bači, ker s tako naglico izginati s sveta, kakor ona uta na vrtu, me nikakor ni bila volja. Župnik je temu pritrđil, a nisva bila še niti iz vasí, ko se že oglasi zamolčki bu-u-u-m. Jaz sem že

mislil, če ne bi kazalo skesati se svojih prestopkov, ko mi g. župnik, ki je že itak večak o delovanju topov, da po glasu, po dimu, in ne vem, po čem še vse, že od daleč spozna, ali pade naša ali sovražnikova granata ali šrapnel, pojasni, da se oglašajo naši topovi. Med to muziko, ki je kmalu prenehala, pridem jaz na kolodvor, g. župnik jo pa mahne proti domu, ker je imel napovedan obisk.

Pri Sv. Luciji sem zvedel, da se tu nahaja v vojni službi drž. in dež. poslanec g. dr. Benkovič, katerega res dobim tam. Nemalo se je začudil, ko me zagleda. Nisva še bila dolgo skupaj, ko se oglasi nekaj sto metrov v strani od našu rezek tresk in kmalu nato še eden. G. poslanec mi pravi, da sta eksplozirali dve laški granati, ki pa, kakor večina drugih, menda nista napravili nobene škode. Ker se je dan že nagibal proti večeru, se podam na svoje stanovanje v vas, v katero dosedaj še ni padla nobena granata, čeravno so bile že tudi blizu. Prihodnji dan se pa namenim na višine v smeri proti Gorici, ko sem si že prej izposloval za to potrebno dovoljenje.

Grem po cesti, ki se vije vedno višje in višje navzgor, ko me dohiti avto, naložen z zaboji. Hitro se prismuknem vojaku, ki je sedel na njih in splezam na zaboje. Če je bila v njih municija za bližnjo artilerijsko postajo, me ni toliko zanimalo, glavno je bilo, da mi ni bilo treba hoditi v hudi vročini. Vojak, ogrski Hrvat, ki je sedel na zabojih, je bil zelo prijazen in mi je vedno ponujal svojo čutaro z vinom in suhor. Ker sem se suhorja že branil, mi ga je skrivaj naložil v žep. To mi pa ni bilo nič kaj prijetno, ker če voz pravočasno ne ustavi, — v ogenj me nam-

Avstrijsko-rusko bojišče.

Položaj.

Varšava in Iwangoled padla! Ta vest gre od ust do ust. Vsak, kdor pošteno čuti z domovino, se veseli velikih uspehov naših armad na severu. Dve izmed največjih in največnejših ruskih trdnjav sta v rokah zavezniških armad. Pričakovali smo, da se trdnjavi, ki sta bili glavno oporišče ruske armade na Poljskem ne bota mogli predolgo držati, a da ju bodo morali Rusi tako hitro pustiti, to je vsakega presenetilo.

V Varšavi je včeraj dne 5. avgusta dopoldne vkorakala svojo armado bavarški princ Leopold, brat bavarskega kralja, sprot avstrijske nadvojvodinje Gizele. Iz kratkega uradnega poročila se da le tako posneti, da Rusi trdnjave in poljske prestolnice niso zavezniški armadi prepustili brez boja, zakaj poroča se o bojih z zadnjimi ruskimi stražami. Kako pa je s trdnjavskimi utrdbami in koliko je bilo plena, bomo še le izvedeli. Sedaj je pričakovati, da kmalu padejo trdnjave Nowo georgie w sk na severozahodni in Zegrze ter Serošk na severni strani Varšave. Ruska armada se umika v severoizhodni smeri proti trdnjavama Bjełostok in Brest-Litowsk.

Iwangoled so avstrijske čete zasedle že v sredo, dne 4. avgusta. Ko so Avstrijci pred Iwangoledom in Varšavo prekorčili Vislo in so naši od Lublina prodirali vedno dalje proti severu in zahodu, je bila usoda Iwangoleda odločena. Njegova bodočnost je bila šteta ne toliko po dvehih kot po urah. Ker je tudi mesto Lezna ob Wieprzu v naših rokah, so se morali Rusi umakniti iz prostora med Wieprzom in Vislo proti Bugu. Po padcu trdnjave Varšave in Iwangoleda je za Ruso nastala nujnost, da morajo popolnoma zapustiti fronto ob Visli in se umakniti za utrjeno črto ob srednjem Bugu. Njihova bojna črta bo najbrž Wilna—Grodne—Bjełostok—Brest-Litowsk.

Tako sta zavezniški armadi izvršili svoj načrt, ki sta se ga lotili že meseca novembra preteklega leta. Takrat je stal Hindenburg pred Varšavo, avstrijski Dankl pa pred Iwangoledom. Toda ruska premoč ju je vrgla daleč nazaj. Se je ko je ruska premoč bila strta v zimskih bojih v Karpatih pod vodstvom našega Boroewiča, je bilo na spomlad mogoče predreti rusko bojno črto ob Dunaju, kar se je zgodilo dne 2. majnika. Od tega dne se je zazibala in zagibala cela ruska fronta na Poljskem ter je korakoma valovala nazaj, kakor motna lena reka. Pomanjkanje topov in municije je to umikanje pospeševalo. Čez 3. mesce 4. in 5. avgusta sta zavezniški armadi dobili v posest oni dve mesti, ki sta v našem vojnem načrtu bili že od nekdanj podčrtani kot dve točki, ki morata priti v našo oblast.

Tudi na južnem krilu zavezniških armad na Poljskem naši krepko napredujejo. Del teh čet naglo prodira ob Bugu v smeri proti Włodaw, drugi del pa je prekorčil pri Grubieszowu tseverozahodno od Sokala) Bug in je zavzel mesti Ustilug in Władimir-Wołyński.

Na severu so Nemci zasedli mesto Miława in ogrožujejo Rigo in tamošnji zaliv.

Ob Złoti Lipi se vršijo le redki artilerijski boji in manjše praske. Zivahnejše gibanje pa se opazja ob besarabski meji, kjer so naši Rusi večkrat presenetili.

V naslednjem poročilu, ki so došla še pred padcem Varšave in Iwangoleda.

reč ni preveč mikalo — in bi moral skočiti iz njega, bi lahko suhor padel iz žepa in bi me še obdolžili tatvine. To je bilo zame še toliko bolj kočljivo, ker se je ravno na vozu nahajala vreča suhorja, ki je imela na strani že precejšnjo luknjo. Druge pomoči za enkrat ni bilo, kakor da sem ga nekaj pojedel, ostanek pa pokrtil z robcem. Sicer pa je bila moja skrb nepotrebna, ker se je voz ustavil slučajno ravno tam, kjer sem menil izstopiti, tako, da sem lahko polagoma splezal na tla. Nekoliko višje sem dobil družbo in si ogledal pripravljene postojanke, to je močne in goste žične ovire, pri katerih komaj miš spleza skozi, že iz majhne daljave pa nevidne strelske järke in postojanke za strojne puške. Vse to napravi na človeka utis, da si prej vsi polentafji vrat zlomijo, kot pa da premagajo to, že po naravi izvrstno utrjeno črto.

Za drugi dan bi bil lahko dobil dovoljenje in družbo za pot v Gorico. Pot bi nas vodila mimo Sv. Gore, kamor sem že v mirnih časih rad zahajal, ker se mi je ta od vseh romarskih krajev, kar sem jih kedaj obiskal, najbolj priljubila. A ravno te dni je divjal boj pri Gorici v vso ljutostjo in bi bil lahko na sredi pota zavrnjen in poslan nazaj ali bi pa, če bi me vojaška oblast pustila na mojo lastno odgovornost naprej, dobil lahko kar od Lahov naravnost kakšen spomin v obliki večje ali manjše luknje na koži. Ker pa Lahov že od nekdanj ne maram, mi tudi ni bilo za njihove spominke in sem se torej rajše vrnil nazaj v dolino, v katero pridem pozno zvečer.

Tu sem se pred leti v krasnih majniških večerih nešteto krat izprehajal ob tiho in veselo žuboreči reki Idriji in poslušal slavčke, ki so v nenavadno velikem številu popevali svoje večerne popevke ob njenih bregovih. A nočjo se zdi, kakor da je tudi I-

Rusi bodo izpraznili Varšavo.

Mednarodni brzojavni agenciji se poroča iz Bukarešte z dne 3. avgusta sledeče: Ruski poslanik Kozol Poklowski se je izjavil, da je gotovo dejstvo, da Rusi izpraznjujejo Varšavo in da so prisiljeni si izbrati obrambno črto, ki je od sedanje precej oddaljena.

Proti trdnjavi Brest-Litowsk.

V sofijskem listu „Kampana“ objavlja znani bolgarski vojaški kritik Angelow svoje naziranje o avstrijskem prodiranju v Rusijo. Pisatelj občuduje dosledno in metodično postopanje avstrijsko-nemških armad. Angelow je mnenja, da se mora zmagonosno prodiranje zavezniških armad tem višje ceniti, ker se nahajajo Rusi, ki so mojstri v umikanju, v izvanredno ugodnih in skrajno močno utrjenih obrambnih postojankah. Že v nekaterih dneh padejo cele, trdnjavne podobne ruske obrambne črte vsled silnega navala avstrijsko-nemških armad zaveznicam v roke. Če se primerjajo s temi dejstvi brezuspešni italijanski in francoski napadi, potem se dobi pravo sliko o velikanskem moraličnem in duševnem nadkriljevanju obeh zavezniških držav Avstrije in Nemčije. Končno pravi Angelow, da bo zavezniškim armadam za prodiranje proti trdnjavi Brest-Litowsk, torej v hrbet ruske obrambne črte ob Visli, odprta pot v trenutku, ko bo strl ruski odpor na črti Lublin—Holm, kjer se še Rusi čupno ustavljajo.

Radko Dimitrijew poveljnik v Iwangoledu?

Iz Sofije poročajo: General Radko Dimitrijew je pisal nekemu svojemu prijatelju, da mu je zdaj poverjena naloga, braniti Iwangoled.

Ob Złoti Lipi.

Položaj avstrijskih čet ob Złoti Lipi, kjer zvesto stražijo naše tamošnje utrjene postojanke, je nespremenjen. Čete ob Złoti Lipi imajo nalogo, da zavarujejo skrajno krilo armade, ki na severu (med Vislo in Bugom) prodira v rusko ozemlje. Dan za dnem se ob Złoti Lipi dosežajo v manjših bojih lepi uspehi. Naša artilerija pa vsak sovražni poizkus, prodreti skozi našo črto, že v krali zaduši. Razpoloženje vojaštva je izborna. Ko se je v strelskih jarkih naznanil vojakom padec Lublina, je nastalo na vseh koncih in krajih veselo vrskanje. Naši topničarji so porabili to priliko in so z nekaterimi salvami na bližnje sovražnikove postojanke, Ruse dobro pozdravili. Dva nedavno ujeta Rusa sta pripovedovala zanimive reči. Eden je pravil, da je en sam strel iz avstrijskega 30.5 cm možnarja uničil kar tri ruske strojne puške. Pri eni strojni puški je bilo v tem trenutku ravno več častnikov, ki so nadzorovali streljanje. Drugi pa je pripovedoval sledeči veseli dogodek: Med odmor, ko se je prenehalo s streljanjem, je avstrijska godba kratkočasila vojake. Rusi so več ur pobožno poslušali zvok godbe.

Nenadni napad ob besarabski meji.

Iz Bukarešte se poroča: Vojni poročevalec bukareškega lista „Universul“ v mestu Marmornita (ob bukovinsko-rumunski meji blizu Černovic), poroča, da se je ogledal vas Ruska-Novosielica, katero so Rusi zažgali. Cela vas je ena sama podrtija. Vse hiše so porušene in povsod je bilo videti samo goreče raz-

drija ožna, mesto popevanja slavčkov pa povsod le bojni hrup in šum. Na levo in na desno šotarišča ih šepetanje vajakov, peketanje konj in mul, izprehajanje straž, vmes pa poljske kuhinje, pekarne, zaloge municije in družih vojnih potrebščin, spredaj od laške strani pa bobnenje topov, svetlikanje šrapnelov in treskanje granat. Toda draga, solčna Goriška, ne boj se, tvoje zemlje lačni sovražnik bo poteptan in osramočen vržen čez mejo in Lah si bodo sami med seboj skočili v lase. Ta zavest preveva tudi tukajšnje obmejno ljudstvo, ki je trdno prepričano, da Lah ne pridejo naprej in torej mirno obdelujejo svoja polja naprej. Žito celo v območju sovražnih krogel ni ostalo nepoželo. Ker so Lah taki gentlemani, da streljajo tudi na mirno prebivalstvo, oo ljudje žito po noči poželi, vojaštvo pa jim je zvozilo in spravilo žito iz ognjene črte. Pri obdelovanju polja gre vojaška oblast domačinom tudi drugače zelo na roko. Vojaštvo jim spravi pridelke s polja, zvozi gnoj na njivo in zornje, vse to pa za majhno odškodnino, to je 30 kg sena za par konj na dan in vojaku 40 v plače. Ker se v obče ceni in plača tudi po vojaštvu napravljena škoda, žive torej domačini z njimi v kar najboljših odnošajih.

Prihodnji dan je bilo treba odriniti domov, se ve, da sem tudi za to moral imeti dovoljenje, je pač taka, da v vojnem času brez potrebnih listin človek celo domov ne more in kar je še bolj sitno, brez črnega na belem tudi tam ostati ne sme, če mu poteče za to določeni rok. Na kolodvorskem peronu sem opazil četo vajakov, katerih uniforma je bila popolnoma umazana, še bolj mi je pa padlo v oči, da so bili vsi v zid obrnjeni. Pristopim bližje, da bi še jaz videl, kaj je tako važnega na zidu, ko zvem, da so laški u-

valine. V noči od petka na soboto (30. na 31. julija) so avstrijske čete severoizhodno od bukovinskega mesta Mahala (izhodno od Černovic) s silnim naskokom napadle rusko fronto pri Nowi Urdici (ob besarabski meji) in sicer v širini 16 kilometrov. Rusi so bili vsled tega nenadnega napada popolnoma presenečeni. Nastala je med njimi velika zmešnjava, tako, da se je avstrijskim četam posrečilo rusko krilo predreti. Ob enem z napadi infanterije so tudi avstrijske baterije sipale uničujoč ogenj v ruske vrste, ki so se pod izgubami umaknili.

Položaj v Černovicah.

Černovice, 3. avgusta. Sedaj so se zopet vse avstrijske oblasti vrnile in so vnovič pričele delovati. Zadnje dni so železnice otvorile promet. V celo Bukovino se je vrnilo mirno življenje. Pošta deluje brezhibno. Žetev prekaša vsa pričakovanja.

Bombe na Černovice.

Ruski letalec je dne 3. avgusta vrgel na mesto Černovice tri bombe. Le na strehi neke hiše je bilo nekaj škode.

Rusi hočejo na ogrsko ravnino...

Iz Petrograda se brzojavlja: „Rusko Slovo“ napoveduje veliko prodiranje z jugoizhoda, ki se izvede v takem obsegu, da bo vsa Evropa presenečena. Tega prodiranja se poleg Rusov udeleže še druge čete, ki se bore v imenu narodnega načela. Velika bitka svetovne povestnice se ne bo bila na Poljskem, ampak na ogrski ravnini.

Brzovozni promet čez Bukovino.

Bukarešta, 3. avgusta. Od sobote naprej vozijo zopet brzovlaki preko mejne postaje Burdujeni čez Bukovino na Dunaj.

Avstrijsko-italijansko bojišče.

Položaj.

Naša defenziva na italijanskem bojišču rodi sijajne uspehe. Po drugi bitki na Gorškem, ki je trajala celih deset dni in je stala Italijane nad sto tisoč mož žrtev, sovražnik ne napada naših postojank več s tako silo. Naš „železni general“, kakor imenujejo soškega vojskovodjo generala Boroewiča, je jim precej ohladil strastno razpaljene glave. Le njihova artilerija poskuša zopet svojo srečo z gostim obstreljevanjem Doberdobske gorske planote in naših postojank južno od Gorice proti morju. Ali je ta artilerijski ogenj nekakša začetna priprava za tretjo bitko?

Zivahnejšo gibanje se opazja zadnje dni na tirolski in koroški meji. Italijanski napadi pa so bili povsod odbiti.

Poročilo o padcu Varšave in Iwangoleda so naše južne čete sprejele z velikanskim navdušenjem.

Boroewič — železni general ob Soči

Dunajska „Reichspost“ piše o priliki cesarske pohvale armade ob Soči in njenega poveljnika:

Vojaki vseh avstrijskih narodov branijo vrata južno-zahodni strani Avstrije. Nemški vojak z alpskih

jetniki. Se razume, da jaz potem nisem v steno gledal, ampak nje, katerim se je že z obraza videlo, da jim ujetništvo veliko bolj prija, kot pa pretepanje v bojni črti. Pretekli dni je namreč v Krnskem pogorju prešlo iz boja s streljanjem v boj na nož in iz tega v pravo pravcato pretepanje. Ko je vrlim bratom Hrvatom, ki so branili naše postojanke, orožje takorekoč odpovedalo, sovražnika pa le še ni hotelo biti konca, jim to nikakor ni vzelo poguma, temveč so se pograbili kar z golimi rokami. Lahe so davili, porivali v brezna, tolkli s kamenjem po glavah toliko časa, da je moral odnehati in se vrniti v svoje postojanke v neredu in s strašnimi izgubami. Seveda je padlo tudi precejšno število vrlin Hrvátov, a te izgube se z sovražnikovimi niti primerjati ne dajo. Med ujetniki je bil tudi Lah, ki je pred par dnevi z enim tovarišem pribežal v naše postojanke. Pred vojno je bil natakar v Celovcu, pred mobilizacijo je kot laški podanik potegnil čez mejo, kjer je bil takoj uvrščen v vojsko. Z velikim trudom in nevarnostjo je splezal s tovarišem do naših in se dal ujeti. Tu je dal baje veliko važnih podatkov o premikanju čet, da delajo Lah cestno na Srednje itd. Zlasti se je pa pritoževal čez naše žične ovire, ker se laški vojaki bojujejo s tako nevoljo, da bi kar trumoma prešli k našim, če bi ne bilo teh šmentanih žic. Pri teh so namreč v nevarnosti, da so postreljeni od naših ali pa celo od svojih lastnih rojakov, če bi ti spoznali namen, da mislijo ubežati.

Od vožnje domov Ti nimam kaj posebnega poročati, pač pa bi iz Gorškega vedel še kaj povedati; ker pa je moja pisarija že itak predolga, zaključujem s pristranim pozdravom.

dežel, nemški Dunajčan stoji poleg hrvaškega Bošnjaka in Dalmatinca, poleg Slovencev iz Štajerske, Koroške in Primorske in poleg avstrijskih Italijanov v bližnje strelskem jarku, za bližnjim sivim kraškim zidom ležijo Rumuni, Ogrji in Švabi iz Banata. In vojskovodja teh čet je Hrvat, **Borojevič**, drzni branitelj Karpatov.

Sedaj stoji Borojevič ob Soči. Vse znanje, ki si ga je pridobil v gorski vojski na izhodu, osredotočuje sedaj ta železni general ob soški meji. Z brezmejnimi spoštovanjem se ga oklepajo njegovi vojaki, njegovo ime je že samonasebi bramba in doni kot vihar strele zoper sovražnika. **Svetozar Borojevič!** Hrvaški vojskovodja uči Italijane, da se zemljepisni in narod-slovni pojmi ne dajo prekucniti z upadi futurističnih jadranskih politikov. Narodni red ob Adriji bo ostal! Italija ne bo uropala Adrije in njene obali. Cesarški vojskovodja hrvaškega rodu jo brani in vsi narodi Avstro-Ogrske so ž njim!

O straži na jugozapadu.

Berolin, dne 3. avgusta. Major Mörath poroča: Nerazumljiv odpor Avstro-Ogrske ob Soči in na Koroškem, krvavi poraz italijanske armade in vedno se boljšajoče razmerje moči v prid našim zaveznikom daje nam zagotovilo, da smo moč Italije prav cenili. Vsled tega mora uvideti tudi oni, ki je dosedaj dvomil in se ni dal poučiti, da se zna donavska monarhija boriti na jugu ravno tako hrabro, kakor mesece in mesece v Karpatih.

Italijani sami dvomijo nad „odrešenjem.“

V „Giornale d'Italia“ objavlja senator Maziotti, osebni prijatelj italijanskega ministrskega predsednika Salandra, članek, kjer se na italijanski strani prvič javno priznava, da se bodo težko mogle vojaško zasesti takozvane italijanske avstrijske pokrajine in da je zasedenje brez popolne zmage četverosporzuma nezanesljivo. Maziotti zato zahteva, naj se Italija udeleži vojaških operacij zaveznikov pod pogojem, če se dobro izplača in če se Italija sama ne izpostavi nevarnostim.

Italijani grede sami radi v naše ujetništvo.

S tirolske bojne fronte se poroča: Pred nekaterimi dnevi je šla manjša avstrijska patrolja službeno k prednjim stražam. Nenadoma so se slišali koraki od nasprotne strani. Patrolja je opazila četo italijanskih vojakov, ki so nosili na drogu — belo srajco kot znamenje, da se hočejo udati. Vodja patrolje je zapovedal moštvu, naj ima puške pripravljene, ker so hinavski Italijani že večkrat na ta način zahrbtno napadli naše. Nato je vodja pozval Italijane, naj vržejo orožje proč. Na to zahtevo so Italijani odgovorili: „Ali je res, da se nas bo bilo z biči, ako se udamo? — „Ne!“ — „Ali se nas bo vrglo v ječe?“ — „Ne!“ — Nato so sovražniki svoje nabite puške kar vrgli v stran in so se dali ujeti. Italijani so se kot ujetniki čutili tako srečne, da so prosili, če smejo — prepevati, kar se jim pa ni dovolilo. Veselo razpoloženi so šli ujeti Italijani k avstrijskemu vojaškemu poveljstvu.

„Naš cilj je sedaj Trst.“

V italijanskem glavnem stanu so zastopniki lista „Petit Parisien“ izjavili o vojnem položaju: Z enkrat še ne mislimo na prodiranje proti Tridentu. Dan zmage bo napočil, ko bomo našli lagodno pot. Potrpljenje in še enkrat potrpljenje. Naš cilj je sedaj Trst!

Cadornova poročila.

Holandski list „Vaderland“ posveča gosp. Cadorni in njegovim vojnim poročilom nastopni satirični „slavospev“:

Edina vlast zveze, ki pridobiva zmago za zmago, je Italija. Ne žanje lovorik. Beseda bi bila prešibka. Izdeluje lovorike in jih s tovornimi vozovi — prevaža v svoje skednje. Ali neka čudna stvar je s temi triumfi. Izvajajo se ture parforce na polju — hribolastva. Nizozemsko planinsko društvo ne sme pred vsemi zamuditi, da izve adrese gospodov, ki izvajajo te ture. Kak oddelek n. pr. je izvel plezanje po kaki navpični skalnati steni. Spuščali so se doli na vrveh in ob nevarnosti za življenje in sicer eden za drugim. Vprašujete, kaj se je zgodilo dalje? No, dospelši doli, so padli — v sovražnikove roke! In potem, seveda, so jih drugega za drugim vzeli z vrvi in — vtaknili na varno. Vidimo torej: junaštva še niso izginila s sveta! Časopisi so potem polni hvale, ki jo razširja brzojav od tečaja do tečaja! In ves italijanski narod gleda s ponosom na svoje sinove, ki izvršujejo take junaške umetnosti.

Neki nemški list je prinesel zasmehljivo sliko: Kolosej v Rimu, natičen po ogromni množici. Kriče navdušeno hura spričo pribojane ene pravcate avstrijske — čepice!!! Ali česa drugega je pričakovali razun krvavega zasmehovanja od strani kakega sovražnikovega časopisa? Mi nevtraleci, ki smo mnogo zmernejši in pravičnejši v svoji sodbi, smo se včeraj ob čitanju notranjih listov s pristranim nevtralnimi veseljem zabavali na najnoveji zmagi Italijanov, na ve-

liki in sijajni zmagi nad — bodečimi žicami! Ako čitamo, kar javljajo o tem od „italijanske strani“, potem dobivamo utisk, da italijanska artilerija in infanterija nista nikaki — mačiči za igračo. Kaka sreča, da ste ta strašni odpor, ki ga je tvorila bodeča žica, „naša artilerija“ in „naša infanterija“ vendar mogli uničiti... Potem se smejemo tudi, da more italijansko poročilo pripovedovati s ponosom: „Ugotovljeno je, da se sovražna infanterija more le redkokedaj na oprtem bojišču protiviti italijanski infanteriji.“ Kako čudo tudi! Kaj naj se vzdrži proti infanteriji, ki ovire bodečih žic, ki jih je „naša artilerija“ že uničila, še nadalje uničuje!

Nemško-francosko bojišče.

Strašne posledice vojske v Franciji.

Skoraj vsi moški med 20. in 40. letom se nahajajo v Franciji v bojni črti, Petina njih je že mrtva ali pa popolnoma delonesposobna. Izumrle so cele rodline. Sodijo, da ostane četrtnina ali tretjina dežele po vojski neobdelana.

Po „Finacial Chronicle“ posnema „Frankfurter Zeitung“, da so izgubili Francozi do 1. junija 1. 1915, ko še ni bila končana bitka pri Arrasu, okrog 1.400.000 mož in sicer 400.000 mrtvih, 700.000 ranjenec in 300.000 ujetih. Isti list ceni izgube Angležev do 1. junija: 116.000 mrtvih, 229.000 ranjenih, pogrešajo, oziroma ujetih je 428.000. Ruske izgube ceni, kar je očitno prenizko, s 733.000 mrtvimi, 1.982.000 ranjenci in s 770.000 ujetniki; skupaj torej 3½ milijona. Številke za Rusijo se ne ujema, ker je bilo ujetih približno 1½ milijona Rusov.

V Srbiji zahtevale kužne bolezni 200.000 žrtev.

Londonškemu listu „Times“ se poroča iz Soluna: Ob izbruhu vojske je imela Srbija 400 zdravnikov. Od teh jih je pomrlo vsled nalezljivih bolezni že 170. Vse srbsko nevojaško prebivalstvo je bilo sploh brez vsakega zdravnika. Po zimi in spomladi so se pojavile nalezljive bolezni, ki so zahtevale 200.000 človeških žrtev. Sedaj se nahaja v Srbiji 420 angleških zdravnikov in strežnic, ki so pa sedaj brez dela, ker so pojenjale nalezljive bolezni in ker tudi ni več nobenega ranjenega vojaka.

Raznoterosti.

Prestolonaslednik s soprogo v Budimpešti. — Nadvojvoda Karl Franc Jožef in njegova soproga nadvojvodinja Cita bosta došla dne 7. avgusta v Budimpešto, kjer ostaneta dne 14. t. m.

Mati generalštabnega načelnika Konrada pl. Hecendorfa umrla. Na Dunaju je dne 2. avgusta po noči po daljši bolezni umrla mati našega slovitega vojskovodje Konrada pl. Hecendorfa gospa Barbara Konrad pl. Hecendorf, stara 90 let. Sv. zakramente ji je pred smrtjo podelil vojaški škof dr. Bjelik. General Konrad se je na Dunaju osebno udeležil matrinega pogreba.

„Oni tam gori...“ V kolinski stolnici je izjavil kardinal Hartmann: „Ko sem našemu cesarju čestital k sijajnim uspehom na izhodu, je pokazal cesar z roko navzgor in rekel: „Oni tam gori nam je pomagal!“

Francoski duhovnik obhaja nemške vojake. — Dne 19. julija zjutraj ob 8. uri se je nudil obiskovalcem cerkve v Konstancu na Nemškem redek prizor: Pri vsakem altarju je klečal francoski vojak kot ministrant in če se je opazovalo bolj natančno, so se videle pod mašniško obleko rudeče hlače. Bili so to ujeti francoski duhovniki-vojaki, 25 po številu, katerim je Nemčija dovolila, da smejo opravljati v ujetništvu službo božjo. Ker se je vršil v šolah pouk, ni bilo ministrantov pri rokah in morali so si med seboj pomagati. Oblekli in slekli so se pri altarjih, kar je sicer dopustno le samo pri pontifikalnih mašah. Ker se je nato po vsaki maši pri altarju sv. Križa delil zakrament sv. obhajila, je slučaj nanesel, da je obhajal ujeti francoski duhovnik-vojak večje število — nemških vojakov, ki so bili namenjeni na bojišče.

Kot 78letni starček — na italijansko bojišče. Gardni nadporočnik grof Wurmbrandt, 78letni starček, se je javil kot prostovoljec za italijansko bojišče, kamor je odpotoval te dni.

Iz davčne službe. Davčni oficijal tukajšnjega davčnega urada, Avguštin Feistritz, je stopil v začasni pokoj.

Osebna vest. Deželni odbor štajerski je v svoji zadnji seji imenoval dr. Vilko Marina za sekundarja v deželni bolnišnici v Ljubnem na Gornjem Štajerju.

Poziv gimnazijcem godbenikom! Gimnazijci mariborske gimnazije, ki stanujejo v Mariboru in ki so kolikor toliko veščji igranja, na kakem godalu, naj se do dne 9. avgusta med 11. in 12. uro dopoldne javijo pri gimnazijskem ravnateljstvu.

Od c. kr. gimnazije v Mariboru. Naučno ministrstvo je dovolilo, da se dijaki, ki so preteklo šolsko leto končali z neugodnim uspehom, pripustijo ob začetku prihodnjega šolskega leta k zopetnemu izpitu iz predmetov, v katerih imajo nezadostne ređe, ako se jim prizna, da je neugodni uspeh bil povzročen vsled

naknadnega konca šolskega leta in ako glede na pridnost, vedenje in znanje iz drugih predmetov zasluzijo to ugodnost. — Dijaki mariborske gimnazije, ki si hočejo pridobiti to ugodnost, naj vložijo tozadevno pismeno prošnjo na ravnateljstvo mariborske gimnazije.

Gg. poverjeniki Slovenske Šolske Matice naj blagovolijo pobrati in vpslati čim preje članarino za leto 1915. Ako je morebiti g. poverjenik vpoklican v vojno, naj blagovoli prevzeti ta trud eden izmed njegovih gg. tovarišev, ker mora društveni odbor že v kratkem vedeti, kakšno bo njegovo denarno stanje.

Šolska vodstva na Kranjskem, Primorskem, Štajerskem in Koroškem naj blagovolijo vpslati predsedniku Slovenske Šolske Matice, g. ravnatelju H. Schreinerju v Mariboru, zaznamek vseh v vojno poklicanih gg. učiteljev s podatki o njih ranjenju, ujetništvu, smrti ali odlikovanju, ker namerava Slovenska Šolska Matica postaviti vsem vrlim junakom-učiteljem časten spomenik v svojih publikacijah.

Imenovanje vojaških živinozdravnikov za kadete. Vojno ministrstvo je odredilo, da bodo tisti vojaški živinozdravniški praktikanti, ki opravljajo vojaško prezenčno službo že 8 mesecev, imenovani za kadete, oziroma praporščake v rezervi.

Prodaja zmagujočih zastavic. Na Dunaju so upeljali prodajo različnih zastavic, čegar skupiček se steka v vojnopomočni sklad. Mariborsko okrajno glavarstvo nas prosi, da priporočamo našemu ljudstvu, občinam, podružnicam Rudečega križa, veterancem, in drugim društvom, da pospešujejo prodajo in nakup teh zastavic. Zastavice so v avstrijskih, ogrskih in drugih barvah in so velike 35—48 cm in 80—120 cm ter so pritrjene na primerne droge, ali pa se dobijo tudi brez istih. Avstrijske in ogrske zastavice, velike 35—48 cm z drogom vred veljajo za zasebnike K 1.20, za občine in društva pa 90 v; iste zastavice pa brez droga za zasebnike K 1.10, za občine in društva 80 v; v velikosti 80—120 cm veljajo te zastavice za zasebnike brez droga 4 K, za občine in društva 3 K. Te zastavice bi bile posebno pripravne za porabo pri slavnostih ob priliki rojstva Njih Veličanstva našega presvitlega cesarja. Več o tem se izve pri občinah, Preprodajalci dobe 20% popusta. Naročila se naslavlja na: Technische Betriebszentrale des Kriegshilfsbüro, Dunaj, I, Hoher Markt 5.

V znamenju zmage zlatega žitnega klasa! Cesarški namestnik nam je poslal sledeči poziv: Dan zahvale za zmagovito odvrnitev preteče lakote. Bil je satanski naklep naših sovražnikov, katerim se je še pred kratkim pridružila po podlem izdajstvu „naša zaveznica“ Italija, ki so nas nameravali izstradati, ker se jim ni posrečilo, da bi nas premagali na bojišču. Prišlo pa je drugače! Kakor so v brezprimerem zmagovitem navalu prodirale naše in zvesto zavezane nemške armade proti mogočnemu sovražniku Rusu in zopet razobesile nad trdnjavo Przemysl svoj zmagoviti prapor, ravnotako uničen je tudi sramotni naklep nas izstradati, naše žene in otroke izročiti — smrti vsled lakote. Vsled domoljubnega samoomejevanja prebivalstva in ukrenjenih odredb smo že prebili najhujši čas ter stojimo pred uspehom nove žetve, ki nam je zorela, kakor Bog hoče, v najbogatejšem blagoslovu. Ta čas žetve, ki javlja gospodarsko zmago nad našimi sovražniki, hočemo s hvaležnim srcem slaviti „v znamenju zlatega žitnega klasa“ in po celi deželi prirediti slavnosti vesele zahvale za našo gospodarsko zmago. Dan zlatega žitnega klasa se namerava določiti za sredino mesca septembra. Ta dan naj nas pa tudi opominja, da se spominjamo vrlih Štajercev, pred vsem pospeševanja gospodarskega položaja štajerskega kmetijstva, ki i na bojnem polju i doma izvrstno izpolnjuje svojo dolžnost, in pa Rudečega križa, ki neguje naše ranjene. Tem namenom naj služi dan v znamenju zlatega žitnega klasa! — Natančnejša poročila o prireditvi bodo objavljena v dnevnikih. Vprašanja za pojasnila je nasloviti na profesorja g. Klementa Fojmel, Gradec, Grad, polnadstropje, pod napisom „Im Siegeszeichen der goldenen Ähre.“

Avstrijsko mornariško društvo nam je poslalo oklic, v katerem vabi vse domoljubne državljanke, da s prostovoljnimi prispevki podpirajo slavno našo vojno mornarico. Zlasti vabi, da se s prostovoljnimi doneski zgradi nov podmorski čoln. V ta namen bo izdalo Avstrijsko mornariško društvo ličen znak, ki bo stal komad 2 K in vabi vse domoljubne Avstrijce, da prav pridno segajo po tem znaku.

Odlikovani slovenski častniki. Vojaški zaslužni križec III. vrste so dobili: nadporočnik 97. pešpolka Josip Zidanšek, učitelj na kmetijski šoli v St. Juriju ob južni žel., nadporočnik 14. poljskega havbičnega polka Gustav Štuhec in poročnik 89. pešpolka Anton Šele. Najvišje pohvalno priznanje se je izreklo črnovojniškemu nadporočniku V. Janežiču. — Praporščak 47. pešpolka Ivan Ogorelec je dobil srebrno svetinjo na hrabrostnem traku. — Makso Unger, rezervni poročnik pri 2. bosansko-hercegovskem pešpolku, središki rojak, je bil za svojo hrabrost v bukovinskih bojih odlikovan z veliko srebrno kolajno.

V Polji je umrl naš spodnještajerski rojak Julij Ferline, rezervni častnik pri poljski železnici. N. v m. p.!

Ranjen je bil na severnem bojišču rezervni kapet domačega domobranskega pešpolka štev. Karl Zirngast.

Primorske novice. Podgorski kurat, č. g. Ciril Metod Vuga, ki je bival nekaj časa kot begunec v

Ljubljani, je odšel, med svoje farane v St. Hipolit na Nižje-Avstrijskem. Tam je večina beguncev iz podgorske občine, ki so gotovo z največjim veseljem v svojo sredo sprejeli svojega dobrega dušnega pastirja. Kakor znano, je Podgora pod slovečo Kalvarijo grozovito razdejana, pa so še vedno dan na dan priletavale nad njo granate in šrapneli in je bila vedno velika nevarnost za življenje, in Italijani so silili in še silijo v Podgoro s strani Ločnika in Grojne, a vendar vse to ni oviralo č. g. kurata, da ne bi bil šel še enkrat pogledat v Podgoro in rešit cerkv. reči, kar se še rešiti da. To je tudi dosegel. Pomagal mu je oče, mož, ki je že precej v letih, in kar sta le mogla, sta rešila in prinesla v Gorico in drugam na varno. — Umrl je Peter Beđoni, računski uradnik pri goriškem gozdarskem in domskem ravnatelstvu. — Javno državnemu pravdnistvu, ovađen trgovec v Trstu. „Lavoratore“ ovaja javno državnemu pravdnistvu trgovca Rudolfa Godniča v ulici Sv. Ivana, da je prodal dne 31. julija sladkor po 1. K 12 vin., dočim je cena po aprovacijski komisiji določena na 94 vin. Pod ovadbo sta podpisana Avgust Jurjevič in Terezija Sirk. — Velik požar v Trstu. Minuli teden je nastal v papirnici in grafičnem zavodu Modiano v Trstu velik požar. Sosedne hiše so morali izprazniti. Trgovske knjige in blagajno, v kateri je bilo 20.000 K denarja, so rešili. Škode je kakih 900.000 K. Ker je začela tovarna na več krajih goreti, ni dvoma, da je bila nalašč zažgana. Zaprli so dva nočna čuvaja te tovarne, ker sta na sumu, da sta užgala. V normalnih časih je bilo v tej tovarni zaposlenih 1400 oseb.

Iz politične službe v Primorju. Okrajni glavar Gvidon Polley je premeščen iz Kopra k namestništvu, v Koper je premeščen iz Gradišča ob Soči namestništveni koncipist grof Attems-Petzenstein. Namestništveni koncipist Fran Svetek, ki je bil premeščen v Koper, ostane na svojem prejšnjem službenem mestu. Koncipist dr. Rudolf Müller je poklican v službovanje v Trst.

Za begunce iz primorskih dežel, ki se nahajajo na Stajerskem, se je osnoval v Gradcu odbor s sedežem na graškem magistratu. Begunci naj se obračajo na ta odbor glede vseh potrebnih informacij in glede podpor.

Velezidajstvo skrito pod poštnimi znamkami. Tirolec italijanske narodnosti Severin Zanella, doma iz Cusiana na južnem Tirolskem, je bil te dni obsojen od vojaškega sodišča v Lincu zaradi velezidajstva na 10 let težke ječe, Zanella je izročil na nekem poštnem uradu dopisnico, naslovljeno svojemu prijatelju, ki je avstrijski dezertar v Italiji. Na dopisnici je prilepil dve poštni znamki po pet vinarjev, a pod obe znamki je opisal v kratkih besedah gibanje avstrijskih čet na Tirolskem. Dopisnica je prišla slučajno v roke avstrijske vojaške oblasti in Zanella je prejel zaslužen kaznen.

Nihilisti so pred leti imeli v Rusiji svoj list „Mesar“, ki je nemoteno šel skozi cenzuro. Mednjic se je izkazalo, da ni stanovskega glasilo za mesarje, temveč glasilo revolucionarcev. Generale, ministre in guvernerje je označeval z biki, voli in kostruni, dvorne dostojanstvenike je imenoval teleta, velike kneze „debelo blago“ in tako dalje.

Potno dovoljenje za potovanje v Nemčijo. Vobče je razširjeno mnenje, da za potovanje v Nemčijo ni treba kaknega posebnega potnega dovoljenja. Da se občinstvo izogne tozadevnim neprilicam, se opozarja, da mora imeti vsaka, čez 10 let stara oseba, ki potuje v Nemčijo, potni list, kateremu je pridana slika dotične osebe. Za moške osebe v starosti od 17 do 50 let je pa treba posebnega potnega dovoljenja od dotične deželne politične oblasti.

Brzjavni in telefonski promet s Tirolsko. Od dne 1. avgusta naprej je zopet dovoljen zasebni brzjavni in telefonski promet s Tirolsko severno od prelaza Brenner in s Predarelsko.

Poštni in brzjavni promet z Galicijo. Dovoljeno je pošiljati zasebne poštno zavoje za vse kraje notri do vstevše severne meje sledečih okrajev v Galiciji: Sandomierze, Jaroslav, Przemysl, Kolomea in Zalusze.

Pošiljatve poštnih vzorcev na bojišče. Trgov. ministrstvo je odredilo, da je dovoljeno pošiljati vzorce blaga vojakom na bojišče na sledeče vojaške pošte: 17, 23, 31, 58, 59, 60, 62, 77, 90, 94, 96, 97, 105, 107, 108, 116, 126, 130, 140, 143, 154, 155, 158, 160, 164, 180, 201, 208, 210, 211, 213, 214, 327, 350, 504 in 506.

Najvišje cene za sladkor. Štajersko namestništvo je izdalo naredbo, s katero se določajo najvišje cene za sladkor pri prodaji na drobno in na debelo. Pri prodaji na debelo je določeno, da sme biti cena za 100 kg sladkorja k večjemu za 2 K večja, kakor je tovarniška cena; pri prodaji na drobno pa za 7 v večja, kakor je cena pri prodaji na debelo. Politične oblasti so pooblaščen, da smejo v posebno ozira vrednih slučajih, n. pr. če se sladkor prevaža v gorate kraje, kjer so stroški za prevažanje sladkorja večji, kakor po drugod, dovoliti k cenam za prodajo na drobno še poseben znesek, ki odgovarja stroškom za prevažanje.

Sladkorne zaloge na Ogrskem zaplenjene. Ogrska vlada je zaplenile vse sladkorne zaloge na Ogrskem. Zaloge sladkorja, ki se nahajajo v tovarnah za izdelovanje sladkorja, so baje tako velike, da zadostujejo še za tri leta.

Perilo se podraži. Avstrijski tovarnarji za izdelovanje perila so sklenili, da vnovič podražijo s 1. avgustom razne vrste perila. Tovarnarji utemeljujejo podražnje s tem, češ, da so poskočile cene za razne surovine, ki se rabijo pri izdelovanju perila, za več kakor 100 odstotkov. Dobra bi bila tudi pri teh tovarnarjih državna kontrola in da se nastavijo na višje cene.

Zopet ponarejeni dvекronski bankovci. V zadnjih dnevih zopet krožijo v prometu ponarejeni dvекronski bankovci, ki so pa zelo pomanjkljivo in okorno ponarejeni. Zlasti padejo v oči svetla mesta na glavi in obrazu podobe ter nerazločni in precej zamazani tisk. Na zadnji strani ponarejenih bankovcev pa pade v oči močnejše bele črte ob robu. Pri besedi „Fötanaczos“ manjkata na črki „ö“ obe črtici. Torej pozor!

Nastanjenje vojaštva na deželi. Cesarski namestniki se je poročalo, da se je na deželi na mnogih krajih vojaštvo nastanilo v prostorih, ki so do sedaj še vedno rabili za spravlanje žita in drugih pridelkov. Cesarska namesnija se je obrnila na c. in kr. vojaško poveljstvo v Gradcu s prošnjo, da se tem nedostatkem odpomože in se kmečkemu prebivalstvu omogoči nemoteno spravlanje letošnje žetve. Vojaško poveljstvo je odgovorilo, da je vse potrebno ukrenilo in primerno razglasilo, da se škedenji in enaki prostori, kjer so bili vojaki nastanjeni, izpraznijo, da se more spravlanje žita in drugih pridelkov nemoteno nadaljevati.

Graški živinski sejmi. V ponedeljkovi „Straži“ smo poročali, da se je na graškem govejem sejmšču pojavila slinovka in da so radi tega izdane za graški sejem obširne varnostne odredbe, posebno da se neprodajna živina mora tri dni potem, ko je bila na sejm, zaklati. Iz Gradaca se te dni poroča, da je že slinovka prenehala in da se živinski sejmi vrše spet tako kot poprej.

Kolera na Hrvaškem. V času od dne 19. do 26. julija se je pojavilo na Hrvaškem in v Slavoniji 321 slučajev kolere. V omejeni dobi je podleglo tej nalezljivi dobi 157 oseb.

Kolera izbruhnila v južni Italiji. Iz Lugana se poroča, da je izbruhnila v južni Italiji azijska kolera. Ker se kolera zlasti v toplejših krajih mnogo hitreje razširja, kakor v mrzlejših, si je italijanski ministrski svet v tej zadevi v velikih skrbeh.

Grozno neurje v Nišu. Dne 2. avgusta je razsajalo v Nišu in okolici tako grozno neurje kot naliivi, toča in vihar, da še celo stari ljudje ne pomnijo kaj takega. Padala je toča debela kakor kokošja jajca. Ubitih je bilo veliko oseb. Uničena je vsa žetev. Brzjavnil telefonski in železniški promet Niša in okolice je za več dni ustavljen.

Požar v Carigradu. V bližini palače nemškega poslanika v Carigradu je izbruhnil velikanski požar. Palačo poslanika so rešili. Zgorelo je zavsem 150 poslopij.

Maribor. Kadet Omar Verderber, sin prvega državnega pravdnika v Mariboru, Viktorja Verderberja, ki je, kakor smo svoj čas poročali, dne 19. maja na severnem bojišču padel, je bil po smrti radi svojega junaštva odlikovan z veliko srebrno hrabrostno kolajno. Njegov brat Herman, ki služi kot praporščak pri dragoncih, je bil od sovražnega šrapnela ranjen in je za svoj hrabri nastop pred sovražnikom odlikovan z veliko srebrno kolajno.

Maribor. Dne 28. julija se je v tukajšnji stolnici vršila poroka orožniškega stražmojstra Jožefa Merc z Vranskega z gđc. Jožefo Klančnik, doma iz Prekop.

Maribor. Dne 4. avgusta je umrla Frančiška Tischler, mati tukajšnjega trgovca Ignacija Tischler, v starosti 68 let.

Maribor. Pretečeni terek popoldne se je obesil na podstrešju hiše okrajne bolniške blagajne v Mariboru blagajniški sluga, oziroma poduradnik imenovane blagajne, svoj čas kazenskim potom iz službe odpuščen član mariborske mestne policije, Jožef Magel. Nagib je bil strah pred kaznijo, ki ga je čakala, ker je poneveril denarne svote, katere je prejel od raznih strank kot doneske za bolniško blagajno. Te svote, katere je ta moš poneveril, so baje velike, govori se o več tisoč kron.

Ormož. Mesca septembra letošnjega leta bode preteklo ravno 17 let, odkar je ustanovil sedaj že pokojni dr. Geršak, bivši, c. kr. bilježnik v Ormožu, za naš okraj Kletarsko društvo. Kakor znano, rodijo ormoške in ljutomerske gorice najboljšo vinsko kapljico na slovenskem Spodnjem Štajerju, svetovno znane „ljutomerčana.“ Pokojni dr. Geršak, ki je bil dober proučevalec vinske trte, se je pečal v prostem času zelo mnogo z vinogradništvom, je prišel do spoznanja, da bi za vinogradnike ormoških goric bilo zelo važno in pomembno, ustanoviti nekako središče za nakup in razpečevanje vina. Ustanovil je Kletarsko društvo z namenom, kupovati vino od združnikov za pošteno ceno in ga zopet spraviti med svet in tako varovati vinogradnike pred dobičkaželjnimi prekupci in vinokupce pa pred slabim, mnogokrat ponarejenim vinom. S tem bi naj dobila zlahka ljutomerska kapljica pred svetom dober sloves, kateri ji po pravici gre. Društvo je imelo osobito skrajna vedno dovolj vinoodjemalcev in razvijalo se je še dovolj povolno, dokler je služilo samo svojemu prvotnemu namenu. Ko pa je prikupilo več vinogradov in se na svojo roko začelo pečati z vinogradništvom, zabredlo je na krivo pot. Pomanjkanje lastnega kapitala ter

zanesljivih delavskih moči in čisto pretirani izdatki oskrbnistva, razne ujme itd., so bili vzroki, ki so razvoj zadruge ovirali. Nekako ravnotežje je spravila v društvo zadruga „Kletarska gostilna“, ki se že več let nahaja v hiši Ormoške posojilnice. Po smrti dr. Geršaka leta 1910 je prešla zadruga popolnoma v kmečke roke. Četudi se je takrat od več strani prerovalo, da društva ni možno več rešiti in da je bolje, ako se razpusti, se naši kmetje vendar niso zbal velike odgovornosti, katero so kot novi odborniki napram društvu prevzeli. Zlobni jeziki so si mnogo prizadevali, da bi škodovali ugledu društva in njega oskrbnikom. Trosili so lažnjive vesti med svet, da je društvo svoje poslovanje ustavilo in da kmetje-odborniki pridejo zaradi dolgov društva na boben. Pa naši kmetje se niso dali ustrašiti, niti tedaj, ko se jim je prijateljsko svetovalo, delati na to, da se društvo razpusti in ustanovi novo. In prav so imeli, da so ostali trdni. Zadruga si je začrtala novo pot, po kateri je upala priti na boljše stališče in se okrepiti. Prodala je obsežne vinograde in delovala le v obsegu svojih gmotnih sil, podpirana od Ormoške posojilnice, s katero se nahaja že od nekaj v tesni gospodarski zvezi. Delo in trud članov načelstva pa ni bilo zastoj, kajti danes so možje lahko ponosni na lep in upoln razvoj Kletarske zadruge. In to po vsej pravici. Bilanca za leto 1914 kaže 85.000 K denarnega prometa. Ker zadruga nima izdatkov, osobito večjih, si je v zadnjem času tako opomogla, da se njeno današnje gmotno stanje v resnici lahko imenuje izborno.

Celje. Okrajni pomožni učitelj v Celju, Valentin Lavbič, je padel dne 3. oktobra pretečenega leta junaške smrti na severnem bojišču v bojih pri Novem Miastu.

Celje. V celjski okolici se je klatil delj časa elegantno oblečen mož, ki se je povsod predstavljal za zdravnika. Najel si je stanovanje pri raznih strankah, toda nikjer ni stanoval dolgo časa, povsod je v kratkem času izginil, a z njim vred tudi denar, katerega je pokradel raznim strankam, katere je oškodoval za 1500 kron. Dne 1. avgusta so ga pa izsledili in dognali, da je slepar vojaški begunec Franc Voglar. Izročili so ga vojaškemu sodišču.

* **P. n. kn.-šk. župnijskim uradem** je v zadnjem času doposlala neka dunajska tiskarna vzorce za krstne, oklicne, poročne in mrtvaške liste, katere priporoča. Opozarjamo, da ima pravico založništva za matične liste v lavantinski škofiji edino-le naše domače podjetje tiskarna sv. Cirila. Besedilo in oblika matičnih listov za lavantinsko škofijo tudi ne odgovarja dunajskemu vzorcu. Končno pa še pripomnimo, da so cene za matične liste v tiskarni sv. Cirila več kot za polovico nižje, kakor pri dunajski tiskarni. V domači tiskarni stane 200 matičnih listov 5 K, pri dunajski tiskarni pa je treba plačati za 200 komadov dvojezičnih listov 11 K 60 v. Iz tega se bodo p. n. gg. župniki pač najložje prepričali, da je naše domače spodštajersko podjetje tiskarne sv. Cirila v Mariboru cenejše od drugih. Zato pa tudi zasluži, da se vsestransko podpira.

Bivši Štajerčev urednik - ropar.

V torek dne 3. avgusta je bivši urednik ptujškega „Štajerca“, Anton Peitler, v Kamniški grabi blizu Sv. Križa nad Mariborom roparsko napadel po sestnička in gostilničarja Petra Lavko iz St. Janža pri Slovenjgradcu. Peitler je ponovno pisal Lavku, ki se je pečal z lesotrtivom, češ, da ve pri Sv. Križu za večjo množino lubja. Izpočetka ni Lavko hotel Peitlerju niti odgovoriti na njegove ponudbe. Nato se je Peitler peljal na Lavkov dom, kjer je Lavku tako dolgo prigovarjal, da ga je zvalil v Maribor, kamor sta došla v noči od ponedeljka na torek. Peitler je imel načrt za napad na Lavka že gotovo izdelan, ker ni hotel iti v isto gostilno prenočit kot Lavko. Bal se je namreč, da bi se ne bi pozneje lahko dokazalo, da je bil z Lavkom skupaj. Drugo jutro sta Lavko in Peitler šla po Kamniški grabi proti Sv. Križu. Nekako opoldne, ko sta se bližala Sv. Križu, je Peitler nekoliko zaostal za Lavkom in je na nič hudega slutečega moža od zadaj oddal strel v glavo. Lavko, ki je bil močno zadet v desno stran glave, je padel na tla. Peitler je priskočil, da bi Lavku uropal denar, ki ga je imel okoli 2400 kron. Toda Lavko je imel še toliko moči, da se je vzdignil in v obrambo zgrabil za kamen. Tega pa se je Peitler, ki je majhne, slabotne in švedraste postave, tako ustrašil, da jo je urah korakov odkuril, Lavko, ki mu je krogla obtičala v glavi, je bil po napadu tako zmeden, da je prišel v Kamnico, ne da bi bil tamošnji orožniški postaji naznanil celoga dogodka. Se le ob 6. uri zvečer, ko je došel v Maribor, je celo reč naznanil. Lavka so prepeljali v bolnišnico, kjer je bil še vedno tako zmeden, da se ni mogel spomniti storilčevega imena. Ko je povedal, da mu je napadalec pisal v St. Janž, se je nek orožnik peljal na Lavkov dom, kjer se je iz pisem spoznalo, da se napadalec imenuje Anton Peitler. V sredo dne 4. avgusta so preiskali Peitlerjevo stanovanje v Gersdorfu pri Selnici ob Dravi, a o tičku ni bilo več ne duha ne sluha. Peitler je gotovo slutil, da se ga bo ho izsledilo in zasledovalo, ker je zapustil v stanovanju več zaprtih pisem ter je izginil. Orožništvo napadaleca skrbno zasleduje in išče. Anton Peitler je rojen v St. Lovrencu nad Mariborom. Studiral je ne-

kaj let na gimnaziji, pa je kmalu obtičal, ker se je zgodaj izpridil. Zapravil je kmalu svojo dedščino ter se je klatil okoli, živeč od beračenja in pisanjenja. Peitler je bil že dvakrat urednik ptujskega „Stajerca“. V prvi svoji uredniški dobi, ki je že bila pred nekaj leti, je tudi hodil govoriti na shode svoje stranke. Letos je bil Peitler v drugič urednik „Stajerca“ ter je kot taki še podpisal številko 18 z dne 2. majnika. Naslednjo številko dne 9. majnika pa je že podpisal Karl Linhart.

Zadnja poročila došla v petek dne 6. avgusta.

Trdnjavi Varšava in Iwangorod padli.

Uradno se razglašča:

Dunaj, 5. avgusta.

Rusko bojišče.

Dolgo vrsto uspehov, katere so si priborili zaveznički po majnikovi bitki ob Dunajcu v Galiciji, na južnem in severnem Poljskem ter v pokrajinah ob Izhodnem morju, je venčalo zavzetje Iwangoroda in Varšave.

Včeraj (dne 4. avgusta) so naše čete zasedle Iwangorod, danes pa so nemške čete armade bavarskega princa Leopolda vkorakale v Varšavo, glavno mesto Rusko-Poljske.

Med Vislo in Bugom prodirajo zavezniške čete v zasledovalnih bojih proti severu. Avstro-ogrsko konjenica je dosegla Ustilug, nemška pa Wladimir-Wolynski.

Sicer je pa ostal položaj nespremenjen.

Italijansko bojišče.

Na tirolski bojni črti je prišlo le samo na ozemlju sedla Kreuzberg do manjših bojov. Včeraj zjutraj pričeti napad več bataljonov italijanskega pešpolka št. 92 proti Nemesplanini (severno od Kreuzberga) je bil krvavo odbit. Sovražnik se je včeraj deloma v begu umaknil v gozdove južno od obmejnega potoka. Da razbremeni te italijanske čete, je popoldne poskušal prodirati eden sovražni bataljon proti postojanki ob Seikofelu (neposredno severno od sedla) z namenom, da bi naše čete nenačdoma napadel. Tudi ta bataljon je bil po kratkem boju odbit in je izgubil okrog 100 mož, ki so padli. Padel je poveljnik bataljona in več častnikov bataljona. Naše izgube v teh bojih so bile malenkostne.

Na Goriškem so od včeraj popoldne Italijani zopet živahneje obstreljevali naše postojanke na Doberdovski gorski planoti. Ko je nameravala sovražna pehota iz smeri od Zagrađa in Zdravščine napadno prodirati, je bila od naše artilerije popolnoma uničena.

Na vseh drugih bojnih črtah se ni pripetilo nič bistvenega.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Ustilug leži ob reki Bug, 37 km severno od Sokala, Wladimir-Wolynski pa 10 km izhodno od Ustiluga.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berolin, 5. avgusta.

Južnoizhodno bojišče. Pri Iwangorodu in severno od Iwangoroda je položaj nespremenjen.

Med gornjo Vislo in Bugom se nadaljuje zasledovanje. Izhodno od Buga je nemška armada vkorakala v Wladimir-Wolynski.

Armada bavarskega princa Leopolda je včeraj (4. avgusta) predrle in danes (5. avg.) zavzela zunanjo in notranjo varšavsko trdnjavsko črto, kjer so se še ruske zadnje čete krčevito branile. Mesto Varšavo so danes dopoldne nemške čete zasedle.

Izhodno bojišče. V Kurlandiji in Samogitiji je nemška kavalerija zapodila v beg rusko kavalerijo pri kraju Genaize, nadalje pri krajih Irzhi in Onikšty. V teh ter v bojih izhodno od Poniewiec je bilo včeraj in predvčeraj ujetih 2225 Rusov, med njimi 2 častnika.

Armadi generalov pl. Scholtza in pl. Gallwitza sta v hudih bojih nadaljevali svoje prodiranje proti cesti Lomza—Ostrow—Wiskow. Hrabri in obupni ruski sunki ob obeh straneh ceste Ostrow—Rožan so bili brez učinka. Ujetih je bilo 22 častnikov in 4740 mož ter zaplenjenih 17 strojnih pušk.

Genaize in Irzhi se nahajata 50 km severo-izhodno, Onikšty pa 50 km južno-izhodno od Poniewiec (Poniewiec leži v Kurlandiji, nekako v sredini med mestoma Kowno in Mitavo), Ostrow 45 km južno od Lomze, Wiskow 38 km južno-zahodno od Ostrowa.

Velika radost.

Po celi Avstriji in Nemčiji je zavladalo izvanredno veliko veselje, ko se je raznesla vest, da sta dve znameniti ruski trdnjavi Varšava in Iwangorod v naših rokah. V Maribor je došla vest o padcu Varšave že v četrtek opoldne. Mesto je bilo takoj v zastavah. Tudi po drugih avstrijskih mestih vlada velika radost. Posebno veselje pa je zavladalo v strelskih jarkih naših čet na bojiščih.

Zrakoplovi zapirajo Rusom pot.

V ozadju ruske armade so se pojavili številni nemški in avstrijski zrakoplovi, ki mečejo bombe na železnice, ceste in mostove ter tako ovirajo umikanje ruske armade.

Zopetni nabori v Italiji.

„Popolo d'Italia“ poroča, da italijansko ministrstvo pripravlja načrt za ponovne nabore za vse do sedaj kot nesposobne spoznane osebe letnikov 1893, 1894 in 1895.

Cela francoska divizija zletela v zrak.

Iz Soluna se poroča, da je pri Dardanelah zšla cela francoska divizija na turško podzemsko mino in je zletela v zrak. Večina moštva je ranjenih in padlih.

Nemška zahodno - afriška naselbina se udala Angležem.

Vladni upravitelj nemške zahodno-afriške pokrajine dr. Seitz in poveljnik nemških obrambnih čet v imenovani koloniji, podpolkovnik Franko, sta brzojavno naznanila nemškemu cesarju, da sta bila primorana izročiti naselbino in 3400 mož obrambnih čet angleškemu poveljniku Bothi, ker je bila posadka vsled angleške premoči tako obkoljena, da je bila vsaka rešitev izključena.

Ranjeni, padli in ujeti.

Pešpolk št. 47:

Častniki:

Seles Jožef, praporščak, r.

Mrtvo moštvo:

Biban Jakob, pešec;
Egger Anton, pešec; Eibler Ulrik, pešec;
Frankl Henrik, pešec;
Gornik Bogomir, poddesetnik;
Legad Janez, pešec; Lorber Vincenc, pešec, Maribor;
Maračić Simon, pešec;
Osrajnik Kristijan, pešec, Slovenjgradec;
Patrič Maks narednik;
Rath Rupert, desetnik; Rejter Janez, nadomestni rezervist;
Schmidt Alojzij, pešec; Seidl Jožef, desetnik;
Tekauc Andrej, pešec; Temmerl Jožef, pešec;
Walter Valentin, pešec.

Domobranski pešpolk št. 26:

Ujeti častniki:

Prca Vladimir, nadporočnik, 26, domobranski pešpolk, ujet, Niš, Srbija.

Ujeto moštvo:

Arzenšek Anton, četovodja, Šmarje, ranjen (Jalutorowsk, Rusija);
Geršak Franc II, pešec, Brežice (Rjāzan, Rusija); Gračner Franc, narednik, Celje (Bijsk, Rusija);
Kolar Martin, trobentač, Ptuj (Rjāzan, Rusija); Koprivo Anton, pešec, Brežice (Ust-Kamenogorsk, Rusija);
Narač Mihael, pešec, Maribor (Chabarowsk, Rusija);

Pepelnak Mihael, nadomestni rezervist, Maribor (Chabarowsk, Rusija); Ploder Franc, pešec, Radgona (Chabarowsk, Rusija); Praznik Ferdinand, pešec, Celje (Barnaul, Rusija);
Segula Janez, nadomestni rezervist, Sv. Lovrenc (Moskva, Rusija);
Trunk Albert, desetnik, Maribor (Chabarowsk, Rusija);
Zerjav Jožef, pešec (Borisoglawsk, Rusija).

Pešpolk št. 87:

Častniki:

Priimenih brez označbe ali mrtvih ali ujet, s gre za ranjence.

Herzog V., kadet; Matoušek Franc, kadet; Zangger Robert, nadporočnik, Celje.

Padlo moštvo:

Abram Franc, pešec, 1. maja; Arčon Angelo, pešec, 16. maja;
Breznik Mihael, pešec; Brodnik Stefan, pešec, Sv. Lovrenc, Celje; Budja Ignacij, pešec;
Čretnik Jožef, pešec, Slivnica;
Golob Jožef, pešec;
Horvat Franc, pešec, Ljutomer;
Korene Janez, pešec; Kozica Franc, pešec;
Lah Andrej, pešec;
Majhen Luka, četovodja; Marovšek Jakob, pešec; Molnik Rok, pešec; Mikl Pij, desetnik; Milharčič Matija, pešec;
Naveršnik Jožef, pešec, Remšnik;
Rebezen Mihael, pešec; Rojc Leopold, pešec;
Schrobar Janez, pešec;
Topolovec Martin, pešec;
Videc Matija, pešec, Celje;
Zemljič Matija, pešec, Ljutomer; Žohar Janez, pešec.

Ujeto moštvo:

Brenčič Modest, pešec;
Hebar Janez, pešec;
Krašovec Anton, pešec;
Medved Matija, pešec;
Marovt Anton, pešec, okolica Celje;
Peserl Franc, pešec, Ptuj.

Razni:

Častniki:

Abel Rihard iz Trbovelj, praporščak, poljski topničarski polk št. 33, ranjen;
Perkovič Rihard, poročnik, 26. črnovojniški pešpolk, ujet, Niš, Srbija;

Moštvo:

Verderber Otmar, Maribor, kadet, pešpolk št. 2, mrtvih;
Windisch Ernest, nadporočnik, Ptuj, mrtvih;
Gajšek Valentin, pešec, 15. pešpolk, Celje, ujet;
Kitek Martin, topničar, Celje okolica, 3. gorski topničarski polk, ujet, (Pensa, Rusija);
Mally Pavel, pešec, 47. črnovojniški pešpolk, ujet; Mesarič Jurij, poljski lovski bataljon št. 8, Maribor, ujet; Moze Alojzij, topničar, ujet;
Toplak Jožef, 3. bataljon pionirjev, Ptuj okolica, ujet (Sarmarkand, Rusija);
Vedenik Martin, pešpolk št. 4, Sv. Pavel pri Preboldu, ujet; Vanovšek Franc, topničar, težka havbična divizija št. 3, Sv. Janž, ujet.

Pešpolk št. 27:

Ujeto moštvo:

Bezenšek Janez, pešec, 27. pešpolk, Konjice, ujet;
Novak Jožef, pešec, Pernice, 27. pešpolk, ujet;

Pešpolk št. 15:

Mrtvo moštvo:

Aljaž Peter, pešec, Kranj; Ašič Franc, pešec, Brežice;
Baden Anton, poddesetnik;
Fährnich Karol, pešec, Brežice;
Gornik Anton (Wranko); Grauvogel Jožef, pešec, Ljutomer;
Hlastec Jožef, pešec, Konjice; Hriberik Avgust, pešec, Maribor;
Jakolič Jožef, pešec, Brežice; Jorkovič Janez, pešec, Brežice;
Knežak Matija, pešec, Trbovlje;
Novak Janez, pešec;
Oplotnik Anton, pešec, Slovenjgradec;
Paulešič Jožef, pešec, Novo Mesto; Pazek Gregor, pešec, Slovenjgradec; Pečovnik Jadob, pešec, Gornji grad; Pemič Fr., pešec, Brežice; Pliberšek Anton, pešec, Konjice; Plj Martin, pešec, Ljutomer; Pogoričnik Janez, pešec, Celje;
Seliškar Matija, pešec; Semlič Janez, pešec, Ljutomer; Strafella Ljudovik, pešec, Ptuj;
Tirgučan Friderik, pešec, Konjice; Topolovec Franc, pešec, Ptuj; Trauner Karol, pešec, Vransko;
Vetrik Franc, pešec, Slovenjgradec; Vidovič Janez, pešec, Ptuj;

Zibert Vinko, pešec, Vransko.

(Vsi ti so padli med 1. in 15. majem.)

Lovski bataljon št. 20.

Ujeto moštvo:

Babič Andrej, lovec, Ljutomer; Belec Karol, lovec, Ljutomer; Bergmann Janez, lovec, Slovenjgradec; Borovnik Bafael, lovec, Konjice; Britovšek Janez, lovec, Slovenjgradec;
Globič Jožef, lovec, Brežice;
Ivančič Anton, lovec, Brežice;

Dragonski polk št. 5:

Ujeto moštvo:

Guček Karol, dragonec, Trbovlje, ujet (Ižim, Rusija);
Hermann Jožef, dragonec, Zalec, ujet (Nižnj-Novgorod, Rusija);
Znideršič Maks, dragonec, Sv. Jurij ob Taboru, ujet v Pensi, Rusija);

Pešpolk št. 87:

Ujeto moštvo:

Babič Ferdinand, titularni četovodja; Babič Matija, četovodja v rezervi; Berglez Franc, pešec; Blažič Franc, pešec; Bogatin Alojzij, pešec; Božičnik Anton, nadomestni rezervist; Brodnik Martin, rezervist; Budia Alojzij, poddesetnik;
Colombin Janez, nadomestni rezervist; Čutič Janez, nadomestni rezervist;
Fajs Jožef, nadomestni rezervist; Ferleš Alojzij, nadomestni rezervist; Flis Alojzij I, pešec; Florič Anton, desetnik; Florjanc Franc, rezervist; Frank Janez, pešec; Führer Simon, titularni četovodja; Furlan Anton, poddesetnik; Fužir Vinko, pešec;
Glavnik Rudolf, pešec; Golavšek Janez, pešec; Gosak M., titularni četovodja;
Havlas Adalbert, poddesetnik; Herzog Rudolf, pešec; Jožef Hren, pešec; Hribernik Jožef, pešec;
Jakl Jakob, pešec;
Lorger Anton, desetnik; Lazinšek Anton, poddesetnik; Levanič Franc, pešec; Liseč Anton Ferdinand, pešec; Lokošek Janez, pešec;

(Danje prih.)

Naročajte in razširjajte „Stražo“!

Oznanilo! Stalna dobra služba za pridno deklo! Naslov in pogoji v upravnštvu „Straže“.

Dimnikarski učenc

se sprejme pri dimnikar-kem mojstru J. Juričko v Mariboru.

4 cevjarste pomočnike za vojaško delo sprejme takoj Valentin Glusič, cevjarjski mojster, Maribor, Tegetthoffstr. šte. 32.

Dva učenca

iz boljše hiše z dobrimi šolskimi spričevali se takoj sprejmeta v m. dni in manufakturni trgovini J. N. Šostarič Maribor, Gosposka ulica 5.

Tesarje

sprejme Ivan Špes, načelnik Zadruga tesarjev v Mariboru in po sestavik parnega mlina in parne žage v Winderstrasse št. 26, Maribor. Tesarji zaslužijo po kakovosti dela po 50, 60 in 70 vinarjev na uro, stanovanje prosto. živež dobijo po ceni pri delodajalcu samem.

Kupujem

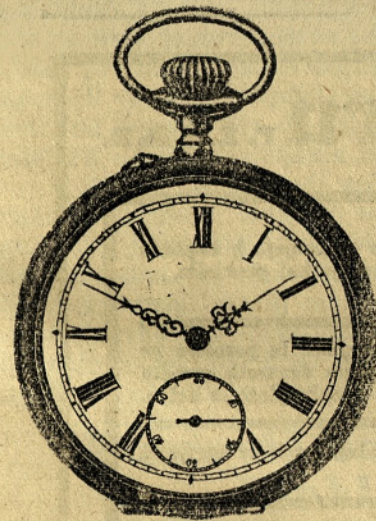
seno, slamo, fižol in sploh vse poljske pridelke po najvišjih cenah

Ant. Birkmaier

Maribor, Meljska cesta 29 (Mellingerstr.)

Ure! Ure!

V veliki izbiri in po nizkih cenah.

Srebrne ure za fante od 7 K
Srebrne ure damske od 8 K
Srebrne verižice od K 2 40
Sreb. verižice damske K 3 60
Zlate damske ure od 26 K

Za vsako uro se jamči!

Precizijske ure, Schafhausen, Zenith, Omega, Eterne

Očala: Za kratkovidne nova, zboljšana stekla.

Franjo Bureš Maribor

urar, zlatomer in očalar,

Tegetthofova cesta 39. Prvi urar od glav. kolodvora.

ČEVLJE

za moške, ženske in otroke, kakor tudi usnjate gamašne in galošne najboljše kakovosti prodaja doma in razpošilja po najnižjih cenah veletrgovina

R. Stermecki v Celju št. 300

Pišite po cenik.

Prav lep nov Singer-šivalni stroj

se zaradi odpotovanja proda poceni v Mariboru, Göthestrasse 2, II nadstr., vrata 12.

URE

Velika zaloga vr. dragocnosti, srebrnine in optičnih reči po vsaki cenl.

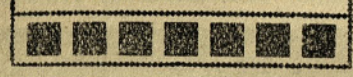
Tudi za obroke. - Austr. cenik zastoj. - Gramofoni 20-200 K

Niklasta remont-ura K 3 60
Prisna srebrna ura K 7 -
Original omega ura K 24 -
Kuhinska ura K 10 -
Budilka niklasta K 8 -
Porocni prstani K 2 -
Srebrne verižice K 2 -

Večletno jamstvo.

Nasl. Dietinger
Theod. Fehrenbach

urar in očalar
MARIBOR, Gosposka ul. 26
Kupujem zlatino in srebro.

„Slovenski Gospodar“ in „Straža“

se prodajata v naslednjih prodajalnah in tobakarnah:

V Mariboru:

Prodajalna tiskarne sv. Cirila, Koroška ulica št. 5.

Papirna prodajalna g. Pristernik, Tegetthoff-ova ulica.

Trafika na Glav. trgu (zraven rotovža).
» v Gosposki ul. (nasproti hotelu nadvojvoda Ivan).

Trafika v G. ajski ulici.

» Tegetthoff-ovi ulici (g. Žilko, blizu glavnega kolodvora).

Trafika g. Handl v Tegetthoff-ovi ulici.

Trafika na Tržaški cesti (nasproti magdalenski cerkvi).

Brežice:

Trgovina g. Antona Umek

Celje:

Papirna trgovina Goričar & Leskošek.
Trafika v Narodnem Domu.

Knjigarna gosp. Adler.

Celovec:

Trgovina g. J. Vajncerl, Velikovaška cesta 5.

Sv. Duh-Loče:

Gosp. Josip Zalar (organist).

Dobie pri Planini:

Trgovina g. Amalije Tržan.

Fram:

Trgovina gosp. Janeza Kodrič.

Fohnsdorf:

Trgovina gosp. Jurija Gajšek.

Gornja Radgona:

Trgovina gosp. Antona Korošec.

» » Franca Korošec.

Guštani (Koroško):

Trgovina g. Vinko Brundula.

Sv. Jakob v Slov. gor.:

Trgovina g. Frid. Zinauer.

Sv. Jurij ob juž. žel.:

Trgovina g. Janko Artmana.

Kozie:

Trgovina gospoda Druškoviča.

Sv. Lenart v Slov. gor.:

Trgovina gosp. Antona Zemljic.

Ljutomer:

Trgovina g. Alojzija Vršič

Luče v Sav. dol.:

Posestnik g. Franc Dežman

Muta:

Trgovina gosp. J. Oset.

Ptuj:

Papirna trgovina g. J. N. Petersič.

Podlehnik pri Ptuj:

Trgovina gosp. Mateja Zorko.

V Slov. Bistrici:

Prodajalna g. Roze Pičl.

Slov. Gradec:

Trgovina g. Bastjančič.

Starigr:

Trgovina g. Ignaca Uršič.

Stridova (Prekmursko):

Gosp. Peter Kovačič.

Šmartin na Pohorju:

Trgovina g. Janeza Kos.

Šoštanj:

Trgovina g. Ane Topolnik.

Sv. Trojica v Slov. gor.:

Trgovina g. Terezije Čauš.

Sv. Vid pri Ptuj:

Mostinar g. Anton Kmetec.

Veržej:

Trgovina gosp. Marije Koroša.

Vojnik:

Trgovina g. A. Brezovnik.

Žetale:

Trgovina gosp. Mat. Berlisg.

„Slovenski Gospodar“ izhaja vsak četrtek in stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Naročnina se najložje pošilja po poštni nakaznici pod naslovom: **Upravnštvu „Slov. Gospodarja“, Maribor.**

„Straža“ izhaja vsak ponedeljek in petek popoldne. Naročnina za »Stražo« znaša za celo leto 10 K, za pol leta 5 K in za četrt leta K 2 50. Naslov za pošiljatev naročnine: **Upravnštvu lista „Straža“, Maribor.**

Kdor še ni naročen na »Slov. Gospodar« in »Stražo«, naj to takoj stori. Oba lista prinašata zanimive novice iz domačih krajev, z bojišč, iz tujine, objavljate važne uradne odredbe, cene živini in pridelkom itd. itd. Naročajte naše liste vojakom na bojišču vsaj za četrt leta!

Ako hočeš kako reč dobro prodati ali najti kupca, inseriraj v »Slov. Gosp.« in »Straži«.

Opomba: Če kdo hoče prodajati naše liste, naj naznani tiskarni sv. Cirila, Maribor, Koroška cesta 5. — Prodajalci dobijo dalekosežen popust.

SIROLIN "Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, po influenci.
Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsak, ki trpi na trajnem kašlju. Lažje je obvladovati se bolezninogo jo zdraviti.
2. Osebe s kroničnim kašerom bronhijev, ki s Sirolinom ozdrave.
3. Vdružilci, katerim Sirolin znatno olahča naduho.
4. Štefuzni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vplivom na splošni počutek.

Suhe gobe, fižol, vinski kamen

ter sploh vse deželne pridelke kakor tudi prazne dobro ohranjene vreče kupi veletrgovina Anton Kolenc Celje Graška cesta 22.

Knjigarna, umetnine in muzikalije.

Goričar & Leskovšek

Celje

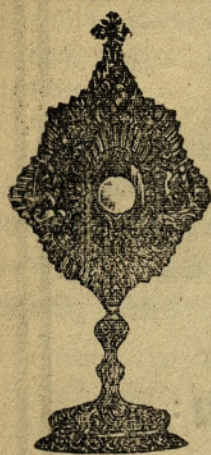
trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami na debelo in drobno, priporoča: trgovcem in preprodajalcem velikansko izbero dopisnic **XX** po raznih cenah. **XX** Za gostilničarje: Papirnat servijete vsled novih predpisov namestnije v Gradcu po zelo nizkih cenah.

POZOR!

POZOR!

Ker je sedaj mnogo obitelji, katere pogrešajo moške, kateri so bili poklicani pod orožje, podpora pa zadostuje komaj za hrano, bo mnogim zelo težko kupiti otrokom najpotrebnejšega perila in obleko za šolo. Da se omili v teh revnih časih splošno bedo, se je odločil trgovec

J. N. Šoštarč .: Maribor, Gosposka ulica 5, da bo za časa vojne prodajal vse blago veliko ceneje, kakor popreje. Kdor torej želi kupiti za majhen denar dobro blago, naj se nemudoma oglasi pri omenjenemu trgovcu. Vzorci in ceniki se pošljejo zastonj.

Prva in največja delavnica za cerkvena dela na slovenskem jugu

K. Tratnik

specialist v izdelovanju cerkvenega orodja in posode

Maribor Pfarrhofg. 3

se priporočam prečastiti duhovščini za naročila vsakovrstnih monštranc, kelihov, lestencev, svečnikov itd. Staro cerkveno orodje popravljam, pozlatim in posrebrim v oguju. — Za vsako delo jamčim. — Mnogo priznanih pism na razpolago.

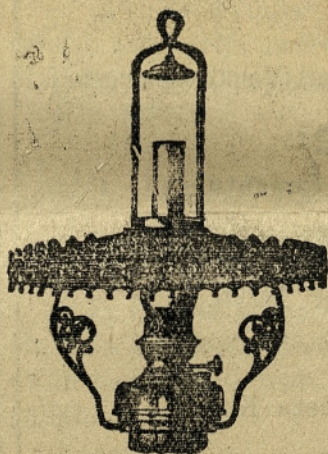
Pozor kmetovalci!

Preskrbite si pravočasno, posebno sedaj v vojskinem času, jamčena, zanesljiva in kaljiva semena, n. pr.: domačo, nemško (Lucerna), kamnito deteljo, travo, peso rumeno in rudečo, sploh vsa poljska, kakor tudi vrtna in cvetlična semena od znane in odlikovane tvrdke Mauthner, ki se dobivajo pri domači tvrdki

I. RAVNIKAR .: CELJE

Trgovina s špacerijskim blagom, z barvami in deželnimi pridelki ter zaloga vseh vrst mineralnih vod.

Solidna in točna posrežba.

Edina štajerska steklarska narodna trgovina. Na debelo! Na drobno!

FRANC STRUPI .: CELJE

Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za vodobe. — Prevzete vse steklarskih del pri cerkvah in stavbah. Najsolidnejša in točna posrežba.

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4 1/2%, proti trimesečni odpovedi po 4%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti se poštna hranilna položnica (97.078) na razpolago. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajajo le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 5 1/2%, na vknjižbo sploh po 5 1/2%, na vknjižbo in poročitvo po 5 1/2%, in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgeve pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svoje lasti proti povratitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne izvenšani praznike. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajajo in prošnje prejema vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Stolna ulica št. 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo

Obrestuje hranilne vloge po

4 1/2 %

od dneva vloga do dneva vzdiga.

Rentni davek plača posojilnica sama.

Daje posojilo

na vknjižbo, na osebni kredit in na zastavo vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.

- Posojilnica daje tudi domače hranilnike, -

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I. nadstr.